

Revistă de spiritualitate creștină. Anul X (serie nouă) nr. 2 (35) iunie 2010

Flori de erin

Revistă de spiritualitate creștină

Despre Familie

În numărul viitor (sept. 2010) : Dreptatea lui Dumnezeu

„Sfânta Familie din Nazaret este cu adevărat ‚prototipul’ oricărei familii creștine care, unită în sacramentul căsătoriei și nutrită de Cuvânt și de Euharistie, este chemată să realizeze minunata vocație și misiune de a fi celula vie nu numai a societății, dar a Bisericii, semn și instrument de unitate pentru întregul gen uman”. (BENEDICTUS PP. XVI)

Scopul revistei:

Ne însușim scopul revistei vechi (1932-1936) - redactor fondator pr. prof. Teofil Bălibanu - și o dorim pe Sfânta Terezia de Pruncul Isus ca patroana și a acestei noi ediții, rugându-o să mijlocească pentru noi darurile de care avem nevoie pentru a oferi nutremânt sufletesc tuturor colaboratorilor și cititorilor.

Ne adresăm în mod special sufletelor tinere, adică acelor persoane cu vârsta între 8 și 80 de ani, care doresc să crească mereu, ca florile de mai și, în fiecare zi, acumulează cunoștințe noi din diferitele domenii ale științelor. Acestea noi îi vom adăuga știința iubirii de Dumnezeu și a iubirii de oameni - cele două aripi ale sufletului cu care, prin cunoașterea și trăirea adevărilor religioase, putem urca spre Cer și spre propria noastră împlinire. Constatăm că oamenii acestui început de mileniu nu mai suportă să fie stăpâniți, dar au o mare sete de a fi iubiți. Din buchetul "flori de crin" va iradia iubirea Dumnezeului părinților noștri, Cel care la Bethleem S-a coborât în istorie ca o realitate și rămâne pururi în istorie, ca posibilitate ontologică pentru îndumnezeirea omului și transfigurarea creației (pr.R.P.).

Cuprinsul

Editorial	ROMUL POP	Bărbat și femeie în concepția divină <i>versus</i> răzvrătirea omului	3
Teologie	IOAN ERDELI	Căsătoria, sacrament în care Dumnezeu ne face colaboratori în opera creației	5
	MIHAI TEGZEȘ SIMONA LĂPUȘTE	Iubirea lui Dumnezeu și lipsa ei în familiile „creștine” Paternitatea și maternitatea responsabilă în familiile creștine. Planificarea Familială Naturală.	6 11
Memoria activă	MARIN POP	Istoricul construcției Bisericii „Adormirea Maicii Domnului” din Zalău	13
Sinaxar Amvon	PAUL MAIBERGER	David, regele	17
	GHEORGHE ȚURCAȘ GEORGE CHIȘ	Însușirile căsătoriei, predică la cununie Predică la cununie	20 22
Lumea în care trăim	XXX	Reculegere spirituală pentru familii: Zalău 20 oct. 2009	23
	MIHAELA ȘANTA	P.S. Virgil Bercea în vizită la Plopiș	25
	CRISTIAN BORZ	Întâlnirea tinerilor din protopopiatul Șimleu-Silvaniei	25
	GAVRIL ȘANDOR	Vizită pastorală	26
	VIORICA SABO	Pelerinajul tradițional la Sighet	27
	REDACTIA	A apărut „Florilegiu Omiletic”	31
	XXX	Radio Maria – „O rază de lumină pentru sufletul tău”	31

Apare trimestrial cu binecuvântarea **P.S. Episcop Dr. VIRGIL BERCEA** (ca supliment al revistei eparhiale VESTITORUL, ISSN 1454-8526) editată de **VICARIATUL SILVANIEI** – Vicar foraneu GHEORGHE ȚURCAȘ. Redacția: Șimleu Silvaniei, Str. Libertății, bl. L40, sc.C, ap. 12 (pr. Cristian Borz)
e-mail: floridecrin@yahoo.com

Redactor fondator a noii serii: Pr. ROMUL POP (0751.241.063; romul_pop@yahoo.com)

Redactor șef: Preot CRISTIAN BORZ (0260-678956; 0740-696187) pccristianborz@yahoo.it

Redactori: Protopop de Zalău – VALER V.PĂRĂU (661795; 0740068880; parvaler@yahoo.it); Protopop de Supur- SIMION MĂRIEȘ (622223; 0740688149); ing. TEODOR POCOLA (0741-091253)

Poșta redacției: Costul revistelor primite cu taxă ramburs sau plata abonamentului Vă rugăm să le depuneți în contul bancar al Protopopiatului Greco-Catolic, Șimleu-Silvaniei, RO49RZBR0000060003923258 Raiffeisen Bank.

Pentru **abonamente** (12 RON pe an) comunicați cu Pr. Cristian Borz (0260/678094; 0740696187)

TIPĂRIT LA: Tipografia **ANVIORI** Baia Sprie, tel: 0262-260 916

EDITORIAL

**Bărbat și femeie în concepția divină
versus răzvrătirea omului**

După planurile minunate ale Creatorului, „om” - așa în abstract - nu există pe pământ, ci este „bărbat și femeie”. Cuplu. Atât bărbatul, cât și femeia sunt avizați unul către altul, se întregesc reciproc. Forța bărbatului are nevoie de gingășia femeii, voința lui fermă, de delicatețea ei. Numai împreună realizează integral conceptul divin al omului.

Ce **sublimă** este această idee a lui Dumnezeu și ce mare **încredere** a arătat El cuplului uman, când, pentru completarea locurilor rămase goale în urma morții, L-a înzestrat pe om cu putere generatoare de viață, și - dintre multele posibilități de creare - a ales-o pe aceasta: conlucrarea creatoare a bărbatului și a femeii, uniți în taina căsătoriei.

Dumnezeu putea crea și pe ceilalți oameni nemijlocit El însuși, așa cum zidise pe cei dintâi, pe Adam și Eva. În cazul acesta, dacă nașterea nu s-ar întâmpla cum se întâmplă, cât de străină, rece și goală ar fi viața omului pe pământ: n-ar fi pe lume copiii, fiecare ar fi om mare sau femeie în vârstă, n-ar fi fost adolescenți, tineri și îndrăgostiți; n-ar fi fost iubire paternă și dragoste de copii, iubire de frați și de rudeni. Tocmai de aceea, planul lui Dumnezeu este **sublim**, pentru că El a creat nemijlocit numai pe cei dintâi oameni, iar prin ei a dăruit tuturor urmașilor o scânteie din puterea generatoare, prin care să dea urmașilor viață pământească, rezervându-și Tatăl Cerească numai crearea sufletului. În felul acesta, prin puterea creatoare dăruită omului, în fiecare generație pulsează curentul de sânge al celei dintâi perechi de oameni - realizându-se, astfel, solidaritatea tuturor oamenilor, împărat și cerșetor, puternic sau slab, aristocrat sau proletar, învățat sau analfabet.

Dăruind omului puterea generatoare, Dumnezeu a manifestat față de el și o **încredere supremă**: că omul va folosi această putere exclusiv în scopul sacru destinat și în cadrul fixat de la început - în legătura sfântă, indisolubilă a căsătoriei, între un bărbat și o femeie.

Dacă viața trupească de procreare se manifestă fără o spiritualizare conștientă (reactualizând planul sublim al Creatorului și încrederea acordată cuplului, uman) - relația dintre bărbat și femeie este o activitate animalică.

Soluția întregii probleme sexuale este căsătoria legitimă, monogamică și indisolubilă. Viața de căsătorie nu numai că nu este păcat, ci este de-a dreptul ideea sfântă, sublimă a lui Dumnezeu, iar restricțiile impuse de poruncile „să nu faci desfrânare” și „să nu poftești femeia aproapelui tău” au tocmai rostul de a proteja ca ideea divină să nu fie deturnată de la scopul său original, și să nu permită omului a-și bate joc de intențiile sublime ale lui Dumnezeu.

Dacă planul lui Dumnezeu este limpede (unirea dintre un bărbat și o femeie, în viața de căsătorie indisolubilă, în scopul desăvârșirii comuniunii și nașterii copiilor), tabloul vieții intime de astăzi este tulburat de demonul sexualității, care preamărește plăcerea păcătoasă, perfid numită „dragoste” sau „bucurie a vieții”. Etichetând-o ca „eliberatoare” din legăturile religiei, toxina

amăgitoarei „bucurii libere” este inoculată ca un stupefiant încă din fragedă tinerețe. Starea de plăcere creează iluzia bucuriei. Dar cei care se înfruptă din ea, sunt asemenea celor drogați: dependenți de narcotic, robi ai plăcerii efemere și răzvrățiți împotriva oricui le-ar arăta oglinda cu chipul lor adevărat. În numele unui fals nonconformism, demonul sexualității emite înșelătoare lozinci: Nu mai putem trăi ca oarecând! Lumea a progresat! Avem altă tehnică, ne trebuie altă etică! Libertinajul este semn al emancipării! Viața morală este anacronism, fățarnicie, fariseism! Bucuria este un drept al trupului, nu un păcat!

Ce tristă realitate! Și revoltătoare, pentru orice ființă morală, pentru că:

Răzvrătirea omului atentează la planul sublim al lui Dumnezeu, care a dăruit puterea generatoare ca izvor al unor vieți noi, pentru chemarea la viață a altor oameni. Împotrivindu-se voinței divine, omul înjosește această menire, degradând-o în obiect de plăcere; din unealtă minunată în mâna lui Dumnezeu, trupul devine o jucărie fragilă și maculată în mâna Satanei!

Urmările răzvrătirii nu pot fi decât:

- îmbătrânirea prematură a tinerilor;
- sporirea numărului mizantropilor, burlacilor, bolnavilor de SIDA, sinucigașilor și alienațiilor mintali;
- poluarea și infectarea vieții familiale, sociale și naționale, prin înmulțirea avorturilor, divorțurilor și uciderilor; - etc. etc. etc.

În capitolul 18 al Genezei se spune că atunci când Dumnezeu a comunicat lui Avraam că va nimici Sodoma și Gomora pentru fărădelegile strigătoare la cer, Avraam începe să se târguiască:

- Doamne, dacă vei afla și numai 50 de drepti în oraș, nu-l pedepsi!

Domnul se învoiește. Avraam însă se sperie, venindu-i în minte că poate nu se vor afla atâția drepti. Se târguiește în continuare:

- Doamne, mulțumește-te cu 40, ...cu 30, ...cu 20, ...Doamne, dacă vor fi numai 10 - cruță orașele!

Și Domnul se învoiește. Dar n-au aflat nici 10 oameni drepti, cu inima curată.

Este adevărat că aceia nu au fost creștini. Dar, vai!, dacă astăzi ar trebui să ne târguim cu Dumnezeu aici, într-un oraș creștin, oare problema ar fi mai ușoară ca a lui Avraam? Dacă ar trebui să-L aducem pe Dumnezeu prin localuri, saloane, discotecii, cinematografe, sau dacă ar intra în locuințele noastre și ar vedea cărțile pe care le citesc tinerii, programele TV la care se uită, sau faptele ce se săvârșesc, ce ar zice Domnul?

Dumnezeule Bun, deschide ochii noștri și ne întărește inimile, ca în cumplitul dezmăț moral, cel puțin credincioșii Tăi să fie acei zece, pentru ale căror suflete curate să ai milă de lumea dată stricăciunii! Să ne rugăm cu smerenie: Dumnezeule, eu vreau să fiu între cei zece, ...între cei zece. Amin!

Abordând în acest număr tema *Despre familie*, redacția revistei *Flori de Crin* dorește să aducă în viața cotidiană a consecvenților săi cititori un zefir înmirezmat din grădina raiului adamitic, și să provoace o dezbatere, cu argumente, a problemei familiei de azi, de a cărei salvare prin încreștinare depinde ziua de mâine și ziua ...de apoi.

Zalău, 1 mai 2010

Preot Romul Pop

TEOLOGIE

Căsătoria, sacrament în care Dumnezeu ne face colaboratori în opera creației

Căsătoria este sacramentul prin care un bărbat și o femeie se leagă pe viață și primesc dar de la Dumnezeu, să viețuiască împreună spre binele soților și spre nașterea și educarea copiilor. *"Comunitatea intimă de viață și de iubire conjugală a fost întemeiată de Creator și inserată de El cu legii proprii, Dumnezeu însuși este autorul căsătoriei"* (Gaudim et spes, 48). Sfânta Scriptură vorbește despre căsătorie: *"Atunci, când Domnul Dumnezeu luând țărână din pământ a făcut pe om și a suflat în fața lui suflare de viață și s-a făcut omul ființă vie"* (Gen. 2,7). *"Iar coasta luată din Adam a făcut-o Domnul Dumnezeu femeie și a adus-o la Adam. Și a zis Adam: "Iată aceasta-i os din oasele mele și carne din carnea mea; ea se va numi femeie, pentru că este luată din bărbatul său. De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va uni cu femeia sa și vor fi amândoi un trup."* (Gen. 2, 22-24). *"Să ne bucurăm și să ne veselim și să-I dăm slavă, căci a venit nunta Mielului și mireasa Lui s-a pregătit. Și mi-a zis: Scrie: Fericiți cei chemați la cina nunții Mielului!"* (Apoc. 19,7,9). Iubirea dintre bărbat și femeie este bună în ochii Creatorului: Dumnezeu o binecuvintează, o vrea rodnică, pentru că lucrarea de creație începută de El să continue: *"Nu e bine ca omul să fie singur. De aceea va lăsa bărbatul pe tatăl și pe mama sa și se va uni cu femeia sa și amândoi vor fi un singur trup. Dumnezeu i-a binecuvântat și le-a zis: Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul și stăpâniți-l"* (Gen. 2,18,24; 24, 1,28).

Căsătoria este indisolubilă, prin aceasta înțelegându-se faptul că în căsătorie un bărbat și o femeie trăiesc împreună până la moarte. Monogamia se împotrivesc poliandriei (adică unirea unei femei cu mai mulți bărbați) și poligamiei (unirea unui bărbat cu mai multe femei). Iată ce scrie Monsabre în această privință: *"În afară de orice idee religioasă, căsătoria este o convenție, un contract prin care un bărbat și o femeie se dăruiesc unul altuia în scopul creșterii copiilor și pentru aș da un sprijin material în viața comună. Un asemenea contract nu se aseamănă cu nici unul dintre convențiile omenești: este cel mai înalt, mai venerabil, ba se poate spune cel mai singular dintre contracte. Ceea ce omul dăruiește aci nu este unul dintre bunurile sale care sunt accesorii vieții sau pesoanei sale, se dăruiește pe sine însuși, propria sa persoană, persoana sa vie și odată cu pesoana și bunurile pe care le are, iar asupra pesoanei sale drepturile cele mai delicate și mai intime"*.

Scopul acestui contract este dublu: a) prin perpetuarea speciei umane este asociat la opera creatoare a lui Dumnezeu pentru întemeierea unei familii și pentru a trăi în copii și pentru copii b) își pun bunurile laolaltă, lucrul, lucrurile, încercările, sentimentele, ajutorul reciproc pentru a putea purta mai ușor greutățile și necazurile vieții. Pentru a încheia o căsătorie nu este nevoie doar de un bărbat și o femeie, căsătoria se încheie de către Dumnezeu și în Dumnezeu. Căsătoria este o taină care durează, este o stare permanentă. Căsătoria poate fi asemănată cu Sf. Euharistie în înțelesul că, ea nu este sacrament numai în momentul celebrării, ci este un sacrament care continuă, care rămâne. Într-adevăr, atât timp cât cei doi sunt în viață, legătura lor rămâne semnul tainei, al darului primit de la Isus Cristos și de la Biserica Sa. Căsătoria are un efect analog cu puterea ordinului pentru că

dăruiește soților o forță sfântă pe care nimeni nu o poate lua. Căsătoria este un punct de plecare spre o călătorie în comun spre eternitate. Conciliul Vatican II a adoptat schema 13 intitulată "Biserica în lumea contemporană" în care se face precizarea: "Adevăratul scop al căsătoriei este dragostea conjugală, cu trup și suflet."

Oamenii egoiști și neevlavioși de pretutindeni intră în tot felul de relații cu dorința de a-și servi propriile interese, de a-și satisface pornirile firii lor pământești fără să știe sau să le pese ce se cere de la ei. Urmăresc respectul, profitul sau plăcerea pe care le-o va aduce relația lor, nu ceea ce Dumnezeu și semenii lor cer sau așteaptă de la ei (Gen. 2:18, Prov. 18:22). Mintea le este ocupată doar de lucrurile pe care le vor avea, nu de ce vor fi sau ce vor face (Luca 6:31-32; 1 Cor. 10:24; Gal. 6:2; Filip. 2:4; 2 Tim. 3:2; Iacov 2:15; 1 Ioan 3:17; Gen. 4:9; 1 Sam. 25:3-11; Estera 6:6; Isaia 56:11; Ioan 6:26). Știu ce vor ca ceilalți să facă pentru ei, dar nu le pasă de datoria pe care ei înșiși o au față de ceilalți. Așa stau lucrurile cu prea mulți dintre soți și prea multe dintre soții. Prima îndatorire a soților este să-și iubească soțiile (și a soțiilor să-și iubească soții) (Efes. 5:25,28,29,33). *"Bărbaților, iubiți-vă soțiile cum a iubit și Cristos Biserica și S-a dat pe Sine pentru ea. - Tot așa trebuie să-și iubească și bărbații soțiile, ca pe trupurile lor. Cine își iubește soția, se iubește pe sine însuși. Căci nimeni nu și-a urât vreodată trupul lui, ci îl hrănește, îl îngrijește cu drag, ca și Cristos Biserica. - Încolo fiecare din voi să-și iubească soția ca pe sine."* (Vezi Gen. 2:24).

Idealul lui Dumnezeu pentru omenire este o căsnicie fericită (Gen. 2:18), nu una nefericită, și în nici un caz divorțul. El nu dorește ca oamenii să aibă parte de căsnicii nefericite. În același timp, El urăște divorțul. El urăște divorțul din cel puțin două motive: este o trădare a celuilalt și este o violare sau o rupere a jurămintelor maritale. Dumnezeu tratează foarte serios trădarea și El ia jurămintele în serios (Num. 30).

Biserica condamnă: 1) Divorțul (Mt. 19,3-9), (I Cor 7,10-11), (Osea 2,19-20), (Gaudim et spes nr. 49) Avortul (Papa Ioan Paul al II-lea în Humane Vitae, 1968), 2) Anticoncepționalele (vezi Gen. 38,9-10, onania); Homosexualismul (Rom 1,27).

Rugăciunea soților: "Doamne, îți mulțumim pentru fericirea pe care ne-o dai în viața de căsătorie și vrem să o trăim ca pe un dar al tău. Te rugăm să sporești din zi în zi dragostea și unirea dintre noi, ca să te aflăm pe tine. Amin

Pr Ioan Erdeli

TEOLOGIE

Iubirea lui Dumnezeu și lipsa ei în familiile „creștine”

„Și auzind fariseii că a închis gura saducheilor, s-au adunat laolaltă. Unul dintre ei, învățător de Lege, ispitindu-l pe Isus, L-a întrebat: Învățătorule, care poruncă este mai mare în Lege? El i-a răspuns: Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău. Aceasta este marea și întâia poruncă. Iar a doua, la fel ca aceasta: Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși. În aceste două porunci se cuprind toată Legea și prorocii” (Mt. 22, 34-40).

I. Efectele lipsei iubirii

Am dorit să pornim în expunerea noastră de la acest text biblic, deoarece prezintă porunca cea mai mare din Lege: **cea a iubirii**. Este vorba de dragostea pe care Dumnezeu o are pentru noi și de răspunsul nostru la iubirea Sa. În prima parte, ne vom opri asupra „lipsei de iubire”, pentru ca în partea a doua, să prezentăm darul iubirii divine cu care fiecare om este invitat să se relaționeze, pentru a primi mântuirea.

Fiind creat „după chipul și asemănarea lui Dumnezeu”, **omul simte în adâncul său că trebuie să iubească și să fie iubit, căci fără dragoste, viața nu are sens**, lucru întărit de următorul exemplu: în Statele Unite s-a sinucis un om de afaceri care avea „totul”.

Era căsătorit cu o soție iubitoare și avea trei copii minunați. Afacerile îi erau prospere. A lăsat un bilet pe care era scris: „Niciodată nu am iubit pe nimeni. În tot ce am făcut, m-am gândit doar la mine. Așa nu mai pot trăi. Iertați-mă!”

Mulți oameni nu înțeleg că singurătatea, neliniștea și nemulțumirea lor izvorăsc din faptul că nu permit să fie „mângâiați” de iubirea lui Dumnezeu, deoarece nu acceptă vestea că au în cer un Tată care îi iubește și dorește ca ei să se simtă fiii Săi iubiți, sprijiniți și ajutați. În zilele noastre există mulți părinți triști care trăiesc cu o mare durere în suflet, fiind convinși că și-au „pierdut” copiii, pentru că aceștia s-au îndepărtat de Biserică și nici nu vor să asculte când li se vorbește despre Domnul. **Întristarea părinților**

este cauzată de faptul că nu doresc să priceapă că Dumnezeu este cu ei și îi sprijină chiar dacă, copiii lor sunt rebeli. Aceștia nu realizează că, **supărându-se, pe lângă viața pruncilor distrusă, își vor amări și propria existență, pierzându-și liniștea sufletească.** Adevăratul creștin, care recunoaște că este fiul iubit al Creatorului, nu poate să-și piardă pacea și bucuria sufletească, specifică celor îndrăgostiți de Dumnezeu și împlinitori ai poruncile Sale.

Faptul că multe persoane stau departe de Biserică, se datorează și credincioșilor care nu vestesc cu viața lor, cât de mult îi iubește Tatăl și nu transmit iubirea divină vecinilor sau celor din casele lor. De altfel, **în zilele noastre, se simte nevoia urgentă a întăririi iubirii dintre soți, singura capabilă să dea un impuls nou educației tinerelor generații și un viitor mai bun, societății noastre. Astfel adolescenții, privind cum părinții își „dăruiesc” gratuit, liber și reciproc iubirea, vor învăța să respecte, să iubească și să-și împlinească datoria, cu responsabilitate.** Iubirea dintre părinți îi va ajuta pe copii să trăiască cu sentimentul bucuriei în inimi, „medicament” puternic care îi va stimula să-și dezvolte calitățile personale.

II. Experiențele negative blochează iubirea „din toată inima”

Când eram mici, ne iubeam părinții și prietenii din toată inima. Din păcate, crescând, experiențele vieții ne-au învățat opusul. Ne-au spus că a iubi înseamnă a suferi; că nu trebuie să ne deschidem sufletul altora; că riscăm să fim dominați sau manipulați, umiliți sau batjocoriți... Astfel ne-am blocat și am refuzat să iubim. Creștini fiind, trebuie să înțelegem că **mai înainte de toate, ne-am născut pentru ca să iubim și doar în plan secundar se află proiectele și realizările personale,** care sunt bune, doar în măsura în care omul respectă voia Domnului.

Analizând relațiile care există în multe familii, concluzionăm că **mulți părinți nu pricep că și pruncii lor, sunt fiii aceluiași Tată. Soții care nu se iubesc și nu-și iubesc copiii, ci doresc doar să comande, să-și impună părerea, vor deveni educatori aspri, buni patroni, dar niște părinți jalnici, care vor distruge viața pruncilor lor.**

O mamă puternică, respectată de toți la locul de muncă, impune singurei sale fiice să fie asemenea ei: mereu prima. Fiica ei nu poate să greșească, să plângă sau să piardă timpul... **O astfel de mamă nu-și educă fetița să fie puternică, ci să trăiască fără sentimente;** copila va fi o „câștigătoare” care întotdeauna va avea totul sub control, dar tot timpul va fi nemulțumită, mereu va fi în acțiune, dar niciodată, fericită. Din păcate, prin restricțiile sale, mama i-a interzis acestei copile să iubească, nepricepând că plânsul, duiosia și vulnerabilitatea sunt o componentă a iubirii.

Un tată oarecare, nu știe decât să urle și să ceară tuturor din familie, să se supună ordinelor sale. În acest caz, pruncii se simt în siguranță doar când tatăl lipsește de acasă. În interiorul lor sunt terorizați de el, fiind nesiguri și timizi. Niciodată nu vor fi capabili să-și aleagă singuri calea în viață. Sunt copiii cei mai predispuși la marile greșeli ale tinereții, inclusiv fuga de acasă. Devenind adulți, trăiesc mereu apărându-se de cei din jur. Sunt incapabili să colaboreze, la realizarea a ceva bun. **Acest tată le-a distrus iubirea și încrederea în viață.**

Un alt tată era față de cei din familie „un duce”. Toți trebuiau să-i execute ordinele, inclusiv soția. Fiul i s-a opus: „*nu este cinstit ca tu să ne terorizezi, astfel*” și-și apăra mama. Dar acest „bărbat” era prea puternic... Drept urmare, într-o zi, tânărul hotărî să nu-i mai arate tatălui său că suferă. Nu mai simțea nici un fel de emoție. Azi este un om cu inima de piatră: pare insensibil. **Inima sa a fost ruptă în două și acest fapt este vizibil. Nu se observă nici bucurie și nici viață pe fața sa...**

O mamă le cere mereu copiilor ei să o ajute, chiar dacă aceștia ar dori altceva. Ea îi laudă numai când muncesc... Copiii au înțeles că nu pot să se joace, fără se să simtă vinovați că nu au lucrat neîntrerupt. **Ei vor deveni muncitori neobosiți, dar nu vor ști să se distreze în viață. Mama le-a distrus o latură plăcută a vieții: jocul, glumele, relaxarea.**

De multe ori, comportamentul părinților sau experiențele prin care am trecut, ne-au tăiat avântul iubirii, al fericirii. Poate am pierdut încrederea în viață, poate am devenit cinici, poate ne-am predat, dar încă mai avem „aripi”: sunt doar ciuntite. Chemarea la iubire -pe care Dumnezeu a sădit-o în noi- nu poate fi distrusă, nu expiră, ci este veșnică... Dacă am recunoaște rănilor noastre și ne-am strădui să le vindecăm, am putea iubi din nou, cu toată puterea și din tot sufletul.

Tatăl meu -își amintește un tânăr- privea la realizările mele și le considera ca fiind rodul superiorității sale. Dacă reușeam la școală, credea că este meritul său și se considera că este „cineva”. Acest tată doar își privea copilul dar nu-l iubea, ci se gândea numai la onoarea sa. **Un asemenea părinte nu a înțeles că trebuie să-ți iubești aproapele pentru ceea ce este, nu pentru realizările sale.** Un astfel de tată și-a învățat copilul că, pentru a fi iubit și important, trebuia să reușească, să fie un om de vază. Dar când a crescut, tânărul a înțeles că pentru a fi iubit, nu trebuie să demonstreze nimănui, nimic: „*Dacă vă place cum sunt, bine. Dacă nu, este problema voastră*”.

Mama mă puneă -recunoaște o persoană- să recit în public, deoarece cu toții o laudau ...ce copil cuminte are. Ea era mulțumită, dar nu pricepea că eu mă simțeam oribil, asemenea unui copil de circ, dresat. Câte nu am făcut în viață, doar ca să o fac fericită! Dar acum doresc să trăiesc, nu pentru ca să satisfac plăcerile altora, ci pentru ca eu să mă simt bine.

Când **o mamă** spune copilului ei: „*Te iubesc, doar dacă mănânci tot*”, **nu face o declarație de dragoste, ci de respingere:** „*Nu te iubesc pentru ceea ce ești, ci te iubesc doar pentru că faci ceea ce îți spun, adică ceea ce doresc eu*”.

O femeie povestea că de mică, nu dorea să mănânce (un act prin care își revendica autonomia). Într-o zi, tatăl înfuriat își băgă capul în farfuria cu supă. Din acea zi, speriată de imensa putere a tatălui, mănâcă tot ce i se puneă înainte, iar tatăl era fericit de realizarea sa. **Acest părinte nici măcar n-a sesizat că a distrus puterea copilei sale, aceea de a se opune. De fapt, crescând, acea femeie, atunci când cineva o acuza sau o ataca, nu reușea să se apere.**

III. Copiii „dau lecții” adulților

Am putea învăța multe de la următorul exemplu... **O fetiță** de trei ani și-a pierdut brățara de aur, întristându-se. **Frățiorul ei** de șase anișori, imediat a ajutat-o s-o caute. **Găsind-o, i-a restituit-o. El s-a simțit obligat să-și ajute sora, din dragoste frățască.** Din păcate, noi adulții nu simțim la fel, considerându-ne de cele mai multe ori, rivali sau dornici de a domina peste cei din jurul nostru.

Am putea să învățăm de la acest copil care-și iubește sora din toată inima, dorind să o vadă fericită. El nu o ignoră -abandonând joaca-pentru a-i sări în ajutor și, demonstrează că este foarte atent la nevoile ei. **Ce minunat ar fi dacă, în relația dintre soți, aceștia ar da dovadă de o atenție asemănătoare față de problemele celuilalt, acordându-și reciproc ajutorul!**

Atunci când copiii observă că părinții nu se ajută între ei, învață să fie tot mai egoiști, îndepărtându-se inclusiv de părinții lor. Cum pot copiii sau tinerii să-și respecte părinții, dacă îi văd pe aceștia că nu se respectă între ei? **De la părinții certăreți, copiii vor învăța să devină rebeli și neascultători...** Dumnezeu vrea ca pornind de la exemplul acestui copil, să învățăm să fim iubitori și respectuoși cu cei de lângă noi, deoarece **nu putem să-L iubim pe Domnul și să pretindem că respectăm poruncile Sale, dacă nu-i iubim pe cei din familia noastră, ne spune Isus.**

Porunca iubirii este cea mai mare și mai importantă, pe care Dumnezeu ne-a dat-o. **Adevărata iubire** nu trebuie să se confunde cu sentimentul, ci să pornească din inimă, fiind o hotărâre statornică a minții. **Din acest motiv, căsătoria făcută din dragoste nu se poate destrăma. Nu trebuie să iubesc doar ce-mi place, căci nu întotdeauna plăcerea coincide cu adevărul și cu binele...** Adevărata iubire implică jertfire, renunțare, seriozitate, dăruire, inteligență, dorința de a-l face fericit pe altul, curajul de a trăi în adevăr, alegerea de a-L pune pe Dumnezeu și valorile Lui pe primul plan în viață... Când omul urmărește realizarea acestui standard, inima lui se va umple de pace și bucurie, în ciuda tuturor dificultăților, deoarece **puterea Domnului îl va scoate din „moarte” și-l va înălța la viața cea divină și veșnică.**

Porunca iubirii aproapelui pe care am primit-o de la Dumnezeu este pentru noi un semnal de alarmă: „*Atenție! Cei din familia ta sunt copiii lui Dumnezeu. Prin urmare, ia aminte cum te porțezi cu ei!...*” **Dragostea curată** nu este teorie, ci se traduce în acțiuni concrete de într-ajutorare. O mamă poate să-și jertfească nopțile -nedormind- pentru iubirea față de copiii ei, tot la fel cum un tată poate să meargă la lucru într-o țară străină, trudind pentru binele familiei sale.

Este interesant că ne-am dori să primim miliarde, crezând că atunci am putea să ne organizăm viața după bunul nostru plac, dar, în același timp, nu acceptăm de la Domnul „darul iubirii”. Unii au câștigat la loto și apoi, în câteva săptămâni și-au distrus familia... Prin urmare, **nu banul, ci respectul reciproc, buna înțelegere și iubirea slujitoare, stau la baza unei familii „tradiționale”.**

Este trist că darul gratuit al iubirii îl refuzăm aproape zilnic, cu încăpățănare, deoarece nu dorim să fim responsabili și să ne împlinim datoria dragostei frățești. **Cultura noastră individualistă ne-a învățat că, numai fiind distanți și indiferenți față de cei dragi, putem face ceea ce ne place...** De câte ori, din dorința de a-și satisface „plăcerile”, părinții neglijează educația și sprijinul pe care îl datorează pruncilor lor, petrecând mai mult timp cu prietenii, serviciul sau la TV...? Ori, cine iubește, conștientizează că trebuie să pună la dispoziția celor dragi, cu mult curaj și fără rezerve, calitățile și bunurile sale.

Din păcate, îndepărtându-se de credință, părinții zilelor noastre devin tot mai egoiști, iar goana lor după succes și după aprecierile altora, coroborate cu dorința de a comanda, sunt factorii care nu-i permit nici unui om să-și iubească partenerul de viață și să-și educe pruncii. Părinții care neglijează educația copiilor lor, ignoră și disprețuiesc darul imens pe care l-au primit de la Dumnezeu.

IV. Iubirea lui Dumnezeu, izvor de fericire

„Iubirea” este darul cel mai mare, fiind cauza existenței noastre: iubindu-ne, Dumnezeu ne-a creat, demonstrându-ne că putem să-i educăm pe cei de lângă noi, doar în măsura în care îi iubim. Jertfa de Sine a lui Isus -împinită din iubire- nu s-a sfârșit în moarte, căci **înviind, Mântuitorul ne-a arătat că iubirea este mai tare, inclusiv decât moartea.**

Sf. Pavel ne informează că întotdeauna *"iubirea lui Dumnezeu este cea care ne împinge la convertire"* (Rm. 2, 4), adică la schimbarea vieții, la apropierea de Domnul, la fericire și la buna înțelegere între noi. **Știind că Dumnezeu te-a tratat cu milă și înțelegere, trebuie să te determine să fii milostiv și înțelegător cu cei din casa ta. Iubirea -considerată de Isus ca fiind cea mai importantă poruncă- produce pace, armonie și bună înțelegere în sânul celor mai agitate familii.**

Practicarea iubirii ne cere multă dăruire și perseverență. Din păcate, persoanele care iubesc, întâlnesc semeni care nu sunt atenți și recunoscători față de iubirea lor, ba mai mult, răsplătesc cu răutate iubirea lor, arătând veridicitatea proverbului: *"Fă bine și așteaptă rău"*. Mulți, trecând prin aceste experiențe, se pot descuraja; totuși, Dumnezeu-iubire este mereu alături de cei care fac binele, dându-le putere să iubească, în ciuda tuturor piedicilor. **Aceștia nu se predau și continuă să iubească, demonstrând nu numai că iubirea este mai tare decât trădarea, ci și faptul că au pus pe primul loc, ascultarea de Dumnezeu și nu comportamentul celor de lângă ei.** Când un om se lasă influențat de jignirile celor dragi, arată că este mai interesat de părerile oamenilor, decât de respectarea voinței și poruncilor lui Dumnezeu.

Să nu uităm că apostolul Ioan ne spune că, atunci când pretindem că îl iubim pe Creatorul, dar suntem certați cu fratele nostru, suntem mincinoși. Prin urmare, nu se pot numi creștini, soții care nu se iubesc și nici copiii, care nu-și respectă părinții. **Omul împlinește misiunea vieții -primită direct de la Mântuitorul- doar în măsura în care iubește,** deoarece numai iubirea îl ajută să se apropie tot mai mult de adevărata sa identitate: fiu iubit al Creatorului, chemat să iubească, mai presus de orice.

V. Ce înseamnă iubirea?

Dacă îl iubim pe Dumnezeu, El ne modelează inima și ne învață cum să ne iubim soțul/soția, copiii, chiar și dușmanii. Astfel, **a iubi înseamnă a pricepe, a înțelege că iubirea Domnului este în strânsă legătură cu iubirea aproapelui,** în timp ce, lipsa acestui sentiment ne face să fim tot mai înguști la minte, mai egoiști și mai nefericiți.

Din păcate, este cunoscut faptul că, atât cei care se refugiază în alcool, în droguri, cât și cei care își caută bucuria vieții exclusiv în sport sau în muncă, ignorând datoriile față de familie, au apucat pe aceste căi deoarece niciodată nu s-au simțit iubiți de alții, fiind tratați cu răutate și indiferență. Tocmai de aceea, Isus ne spune că iubirea este una singură, informându-ne că din relațiile pe care le avem cu cei din casa noastră și de la locul de muncă, se vede dacă într-adevăr îl iubim pe Domnul. Maica Tereza de Calcutta repeta mereu: *"Îmi este greu să cred că tu îl vezi pe Dumnezeu într-o bucată de pâine și nu pe fața fraților tăi"*, a soției tale, a fiilor tăi...

Faptul că aceste două porunci ale iubirii nu trebuie separate ne învață că: **nu avem nici un folos, dacă-L iubim pe Domnul și-i disprețuim pe oameni; nu este îndeajuns dacă îi ajutăm pe oameni, dar nu ținem cont de învățătura Bibliei și de cinstirea lui Dumnezeu; nu vom fi răsplățiți cu darul mântuirii, dacă nu-i iubim pe cei din familia noastră.**

Dacă filozofii din antichitate au intuit că la baza ordinii din univers stă necesitatea fiecărui om de a-l respecta pe aproapele său, Isus este singurul care a vorbit de necesitatea de a-i „ierta”, pe cei care ne-au jignit. **De fapt, iertarea este culmea iubirii: acceptarea suferințelor -din dragoste pentru altul- și ștergerea ofenselor primite. Să-ți fie milă de aproapele, este uman, dar a-l ierta pentru răul pe care ți l-a făcut, este ceva divin.** Omul poate ierta, doar dacă cere această putere de la Dumnezeu.

Porunca iubirii dorește să ne înalțe pe această culme, „obligându-ne” să realizăm lucruri divine, pe care singuri nu le-am putea face. Tocmai de aceea Isus ne poruncește să iubim.

Pr. Dr. Mihai Tegzeș

TEOLOGIE

Paternitate si maternitate responsabilă în familiile creștine. Planificarea Familială Naturală.

În acești ani, diferiți de deceniile trecute, aproape că nu există familii care la un moment dat să nu-și pună întrebări legate de stabilirea responsabilă a numărului de copii și a intervalului dintre nașterile acestora. În zilele noastre, această problemă plasează părinții de origine catolică în fața unei dileme: pe de o parte Biserica, prin toate declarațiile legate de planificarea familială recomandă numai utilizarea metodelor naturale, iar pe de altă parte sunt părerile greșite ale unor laici care consideră că sunt admise diferite metode care se opun direct conceperii, neadmițând doar avortul propriu-zis.

În calitate de creștini catolici, confruntându-ne cu conflictele dintre învățătura Bisericii și părerea uzuală contemporană, avem responsabilitatea de a ne informa cât mai bine cu putință. Copiii sunt cel mai mare dar pe care Dumnezeu îl face familiilor. Părinții sunt colaboratori ai iubirii Lui Dumnezeu-Creatorul, cu misiunea de a transmite viața copiilor și de a-i crește. În anumite condiții însă, această misiune li se pare greu de îndeplinit. Cum să păstreze deplina comuniune de viață, trăindu-și cu credință iubirea reciprocă și în același timp să amâne o nouă sarcină? Învățătura bisericii, prin Enciclica *Humanae Vitae* privind reglementarea nașterilor emisă de Sfântul Părinte Papa Paul al VI-lea, declară metoda naturală de planificare familială ca fiind singura acceptată în Biserica Catolică. Același lucru

este susținut și de Sfântul Părinte Papa Ioan Paul al II-lea în „*Familiaris Consortio*” și „*Evangelium Vitae*”.

Întrebarea pe care și-o pun mulți creștini este: „Dacă învățătura Bisericii este adevărată, poate fi cu adevărat pusă în practică?”. Această întrebare și-a pus-o și unul dintre personalitățile lumii medicale contemporane, prof. dr. Josef Roetzer, medic de origine austriacă. Catolic practicant, și-a dedicat peste 50 de ani din cariera sa medicală studierii și perfecționării metodei naturale de planificare familială și a fondat Institutul de Reglare Naturală a Concepției (INER) care promovează una dintre cele mai sigure metode de planificare familială naturală: metoda simpto-termală.

Promotorii metodelor naturale ne propun câteva argumente pe baza cărora să putem considera planificarea naturală a concepției ca fiind fundamental diferită de celelalte metode de planificare familială

Folosirea metodelor naturale înseamnă a învăța să folosim corpurile noastre „potrivit instrucțiunilor Creatorului”. Dumnezeu a fixat în mod înțelept în corpurile noastre legi și ritmuri naturale de fecunditate care distanțează succesiunea nașterilor. Planificarea Familială Naturală se referă la planificarea fertilității ținând cont de zilele fertile și de zilele infertile ale femeii (zilele fertile reprezintă timpul în care o femeie

poate rămâne însărcinată). Cercetarea bio-medicală a ultimelor decenii a dovedit cu un grad mare de siguranță (între 99,8 și 100%) perioada de timp în care femeia este fertilă. Perioada fertilă a femeii va fi o perioadă de abținere pentru soții care nu-și pot asuma responsabilitatea unei sarcini.

Cercetătorii secolului XX au avut un mare rol în studierea metodelor naturale. Astfel, în **1930** medicii Kraus și Ogino, ocupându-se de studierea fertilității femeii, au elaborat **metoda calendarului**. Utilizată pe scară largă, această metodă nu s-a dovedit a fi sigură, motiv pentru care nu mai este recomandată în prezent.

Primul care a avut ideea, în anii 1929-1930 să introducă măsurarea **temperaturii** în reglarea nașterilor a fost un preot catolic din regiunea rurală a Austriei, Wilhelm Hillebrand, care pentru cercetările sale a obținut în 1939 titlul de Doctor Honoris Causa în medicină. Prin metoda temperaturii, elaborată de el, ajuta femeile să-și determine zilele fertile și nefertile și astfel să poată trăi după învățătura Bisericii Catolice.

John Billings elaborează în anii 1951-1964 o metodă bazată pe observarea unor secreții specifice femeii în perioada fertilă, elaborând **Metoda Billings (metoda ovulației sau a mucusului cervical)**.

Începând cu anul 1950 au fost studiate în mai multe țări din lume așa numitele **metode simpto-termale**. Unul dintre cercetătorii metodei simpto-termale este și profesorul Roetzer, amintit anterior. Acesta emite în 1968 prima lucrare științifică: **"Reglarea Naturală a Concepției-metoda simpto-termală"**. Învățată și aplicată corect atinge un grad de siguranță de **99,8-100%**. Alături de Institutul fondat de prof. Roetzer-INER, în lume, atât în Europa cât și peste ocean, există o multitudine de organizații care promovează planificarea familială naturală, în SUA, Austria, Australia, Elveția, Italia, Germania, Polonia, etc. După anul 1992, profesorul Roetzer a făcut cunoscută metoda sa prin cursuri intensive și în România, existând și la noi câteva persoane acreditate de INER – Austria disponibile în a-i ajuta pe toți cei care doresc să cunoască această metodă de planificare familială.

Ultimele două metode sunt folosite de câteva decenii în multe regiuni ale globului, inclusiv de către persoanele sărace din zonele în curs de dezvoltare. Motivația și nu gradul de educație sau inteligență a stat la baza alegerii acestor metode. Maica Tereza de Calcutta a fost una dintre „instructorii” care a educat în India zeci de mii de familii, promovând cu succes metodele naturale de planificare familială. În cel mai amplu studiu, cuprinzând 19 843 de femei predominant sărace din Calcutta, India, rata de eșec a metodelor naturale a fost de doar 0.2 %.

Alegerea Planificării Familiale Naturale, ca și mod de viață conjugală, are câteva avantaje:

- este ieftină și fără riscuri pentru sănătatea femeii;
- are o siguranță foarte mare, 99,8-100%, superioară metodelor contraceptive;
- oferă alternativa unei vieți naturale; răspândirea foarte mare a contracepției hormonale face ca femeii tinere și sănătoase să fie „tratate” ani de zile cu medicamente foarte potente, cu riscuri ulterioare pentru sănătatea lor, multe femei care folosesc anticoncepționale simțindu-se „intoxicate” chimic și expunându-se riscului de apariție a diferitelor forme de cancer.
- cunoașterea perioadelor fertile, ajută familiilor care doresc să aibă copii, fiind un mod de realizare conștientă a unei sarcini dorite;
- abținerea periodică este unul din factorii de prevenire a cancerului de col uterin;
- poate fi aplicată cu succes femeilor care au cicluri scurte sau lungi, precum și în perioada de după naștere;
- nu în ultimul rând, acest „mod de viață în doi” provoacă dialogul permanent în căsnicie, împiedicând o conviețuire lipsită de comunicare, ce duce la destrămarea atâtor

familiei. În multe cupluri, bărbatul este cel care face însemnările, astfel încât el este informat în mod constant în ce zi a ciclului se găsește soția sa și poate să-i arate că îi împărtășește responsabilitățile. Depășirea zilelor fertile în care se renunță voit la viața sexuală, face ca soții să cunoască alte forme de exprimare a iubirii conjugale, un rol important revenind atunci duioșiei, tandreței. În multe familii acest mod de viață a maturizat dragostea reciprocă. Acest stil de viață construiește relația cuplului, pentru că generează respectul reciproc, ducând la prețuirea femeii de către soț, cu întreaga sa ființă, incluzând fertilitatea ei, educă soții la vigilență asupra propriilor sentimente și dorințe, ajutându-i în perioadele dificile ale vieții, când abstenența se impune datorită bolilor, nașterilor etc.

La întrebarea pe care ne-o punem: „În calitate de creștini căsătoriți, cum putem face Voința Lui Dumnezeu, în mod special în practicarea planificării familiale?” ne răspund familiile care, întărite prin harurile speciale primite în sacramentul căsătoriei, au fost ajutate să pună în practică învățătura Bisericii și să dea o mărturie creștină în fața lumii. O astfel de familie ne relatează experiența lor: “Cu câțiva ani înainte de a mă căsători am primit cartea dr. Rotzer „Reglarea concepției pe cale naturală”. L-am întâlnit pe Dumnezeu-Iubire și am învățat să-L cred și să mă încred în El, așa că atunci când am aflat că Biserica spune că pentru fiii ei căsătoriți este acceptată doar reglarea naturală a numărului de copii, am aderat întru totul, împreună cu soțul meu. Am citit cartea și am încercat să înțelegem cum putem stabili care sunt perioadele fertile și cele nefertile, siguri fiind că va „funcționa” ,pentru că Dumnezeu este de partea noastră. Nu mi amintesc să fi întâmpinat dificultăți deosebite în a ne adapta ritmicității metodei; am fost fascinați când, considerând momentul potrivit, am colaborat conștienți cu Creatorul vieții la concepția primei noastre fetițe! Anii au trecut și trăind în acest mod viața noastră intimă am înțeles că a fost și un antrenament pentru situații mai dificile, când pentru lungi perioade a trebuit să renunțăm la actul conjugal. Chiar dacă putem controla numărul copiilor pe care îi dorim, cât și momentele venirii lor pe lume, aceasta nu înseamnă că suntem stăpânii vieții; folosind alternanța perioadelor fertile și nefertile rămânem deschiși la voința lui Dumnezeu pentru familia noastră. Așa s-a născut a treia fetiță. Nu știm cum ar fi fost dacă nu am fi cunoscut metoda simpto-termică, dar cu siguranță trăind așa în viața noastră intimă am crescut în unitatea dintre noi ca și cuplu, am dobândit o mai mare libertate în împărtășirea nevoilor și așteptărilor legate de actul conjugal și mai ales nicio sarcină nu ne-a luat prin surprindere, ci toate trei fetițele noastre au fost așteptate, dorite. Credem că descoperirea metodei este darul lui Dumnezeu pentru omul zilelor noastre dar mai ales pentru familia creștină în aceste timpuri.”(Marcela și Marius Crișan)

Dr. Simona Lăpuște
formator în metoda simpto-termală

MEMORIA ACTIVĂ

Istoricul construcției Bisericii „Adormirea Maicii Domnului” din Zalău

În data de 9 septembrie a anului 1934, la Zalău, avea loc un eveniment religios de o importanță deosebită. După ani lungi de muncă și străduință se sfințea catedrala greco-catolică cu hramul “Adormirea Maicii Domnului” (biserica din spatele actualei

Prefecturi), considerată a fi și la vremea respectiva una dintre cele mai mari lăcașuri de cult din Ardeal.

În Zalău, la începutul secolului XX nu exista nici măcar o biserică românească, ci parohia de aici era o filie a celei din Ortelec. De aceea, cu ocazia vizitei episcopului Gherlei, Vasile Hossu, în Sălaj, la data de 29 septembrie 1912, în cadrul unei consfătuiri, s-a luat hotărârea de a construi o biserică greco-catolică și la Zalău: "Faceți-vă biserică oricum și din orice - a spus episcopul. Transformați o casă cât de slabă, chiar de ar fi acoperită cu stuf numai să aibă o cruce, și eu mă voi îngriji să deveniți parohie"

Toată averea de care dispuneau credincioșii români, greco-catolici din Zalău era de 4.000 de coroane, donați de Dr. Ioan Nichita, George Pop de Băsești și membrii din direcțiunea băncii "Silvania". Aceasta din urmă vine în ajutorul românilor din Zalău. Înființează o filială a acestei bănci la Zalău și l-a numit ca juristconsult pe Gheorghe Pop de Oarța, funcție pe care a ocupat-o până la moarte. El a achiziționat o casă și o grădină pentru bancă, pe care apoi acesta a donat-o bisericii greco-catolice. Casei i se construiește un mic turnuleț, unde au fost așezate cele două donații, unul de la Gheorghe Pop de la credincioșii din înzestrarea interiorului donații femeile din cu Laura Pop, soția lui Dar odată, cu casei în biserică au 4.000 de coroane.

Pe data de 23 iulie la Zalău primul preot persoana lui Traian Zalăul devine parohie stătătoare. Acest

unul deosebit pentru din zona Zalăului, care

În timpul primului reușește cumpărarea intravilan din improvizate și astfel oarecare suprafață de

Zalăului, unde se putea edifica un nou lacaș de cult.

După Marea Unire aparatul administrativ din capitala județului, care rămâne la Zalău, a fost preluată de către statul român. Astfel, în Zalău ajung și mulți funcționari români. Numărul credincioșilor greco-catolici din Zalău crește la peste 2.000 de persoane.

În anul 1922 parohia Zalău devine sediu protopopesc, iar Traian Truțașiu protopop tractual.

Gheorghe Pop de Oarța, primul prefect român de Salaj și prim curator al bisericii, protopopul Traian Truțașiu, care era secretarul Prefecturii și subprefectul Octavian Felecan, pot fi considerați ctitorii Catedralei greco-catolice din Zalău. Ei pun bazele unui fond pentru construcția unui nou lacaș de cult. S-a pornit de la suma de 150.000 de lei, sumă dată de către comisia financiară de alimentare județeană. Fondul crește apoi prin diferite mijloace: donații, dividendele pentru acțiunile de la banca "Silvania" și bani de la conducerea județului.

turnuleț, unde au clopote primite ca familia lui Oarța și unul de Aghireș. Pentru bisericii au făcut Zalău, în frunte Gheorghe Pop. transformarea fost cheltuiți și cei

1914 era instalat greco-catolic în Truțașiu și astfel de sine eveniment a fost toată românimea participa la el. război mondial se terenului apropierea capelei biserica deținea o teren în centrul

În anul 1927 protopopul Trufașiu a candidat pentru un mandat de senator din partea P.N.T., la Sălaj. A reușit să obțină acest mandat, lista P.N.T. ieșind învingătoare la Sălaj. În calitatea sa de senator în Parlamentul României a căutat toate mijloacele legale pentru a mări fondul bisericesc. Deși P.N.T. se afla în opoziție el a obținut de la Alexandru Lăpedatu, ministrul liberal al Cultelor, suma de 300.000 lei.

În toamna anului 1928 vine la putere P.N.T., iar protopopul Traian Trufașiu și Gheorghe Pop obțin mandatele de senatori ai Sălajului. Ei reușesc să mărească acest fond, până în primăvara anului 1930, cand se decide începerea construcției noii biserici, la suma de 3,5 milioane lei.

Proiectul construcției a fost întocmit de către arhitectul diecezan Antoniu Salerbeck, iar licitația pentru construcția bisericii a fost câștigată de către antreprenorii Ratz și Atli din Cluj, pentru suma de 6,5 milioane lei. Dar toate cheltuielile urmau să ajungă până aproximativ la 10 milioane lei.

Începerea construcției în primăvara anului 1930 a fost una inspirată, deoarece în anul următor, datorită crizei economice mondiale și banca "Silvania", unde se găsea acest fond a intrat în incapacitate de plată și biserica rămânea doar cu cărțile de depunere. Astfel, până în toamna anului 1930 biserica era ridicată până la acoperiș.

Un eveniment deosebit a avut loc pe data de 13 iulie 1930, când s-a sfințit temelia noii biserici. Slujba a fost celebrată de către canonicul Dionisiu Vaida, delegat din partea episcopului Iuliu Hossu, care a fost asistat de către 8 preoți. La acest eveniment au participat întreaga intelectualitate din oraș, reprezentanții bisericii greco-catolice și a celei ortodoxe, judecători, avocați, funcționari, ofițerimea, credincioși, etc. La sfârșitul Liturghiei canonicul Vaida a rostit o predică impresionantă. Printre altele, el spunea că: *"Credința lucrătoare ne-a adus aici, credința a realizat lucrul ce e aici. Ea operează supremul bine în lume: dragoste, moralitate, pace, fericire. Unde se cultivă, unde se predică ea cu o exclusivă competență și în mod distinct? În biserica, unde e Dumnezeu, care e dragoste și supremul bine este! Ea credința e pretutindeni"*. După predică Traian Trufașiu a dat citire actului fundațional, pe care îl redăm în continuare:

"Întru mărirea lui Dumnezeu și Pomenirea Adormirii Preacuratei Fecioare Maria, pus-am fundament acestui sfânt locaș pentru a fi loc de închinare Românilor uniți cu vecinica cetate a Romei; celor urgisiți adăpostire; celor ce sunt în necaz mângâiere; bolnavilor loc de tămăduire; păcătoșilor ușurare.

Începutu-sa zidirea acestui sfânt locaș, în anul dela facerea lumii 7438; de la fundarea Romei 2694; de la nașterea Mântuitorului 1930; dela descălecarea strămoșilor noștri Romani în Dacia sub împăratul Traian, 1825; dela unirea sfintei noastre biserici cu biserica mamă a Romei celei vechi, 230, dela unirea tuturor românilor, 12.

Prin zelul neobosit a parohului protopop Traian Trufașiu, cu ajutorul statului Român, a județului Sălaj, a orașului Zalău și jertfa credincioșilor, ziditu-sa acest loc de închinare, - a cărui edificare va costa aproximativ 10 (zece) milioane lei, sub păstoriarea preafericitului Părinte Papa Pius al II-lea, supremul Pontifice al Bisericii catolice și marele mecenat al Românilor uniți; Arhiepiscop și Mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș fiind I.P.S.S. Dr. Vasile Suci; Episcop al Diecezei Gherlei P.S.S. Dr. Iuliu Hossu; în anul începerei domniei M.S. Regelui Carol al II-lea, din Familia Hohenzollern-Sigmaringen; Președinte al consiliului de miniștri fiind Dr. Iuliu Maniu, fiul Sălajului; fiind ministru al Instrucțiunii Publice și al Cultelor N. Costachescu; Director Ministerial al Ardealului Dr. Valer Moldovan; Prefect al județului Sălaj, Dr. Alexandru Aciu; Președinte al delegației județene Dr. Cornel Sima; Primar al orașului Ioan Mango; protopop al districtului Bred și paroh român unit al Zalăului Traian Trufașiu, senator de Salaj, iar curatorii: Dr. Gheorghe Pop, avocat, senator de Sălaj, Dr. Ioan Ghete, avocat, Dr. Augustin Pinte, avocat; Dr. Ioan Ember, consilier la Curtea de Apel, Dr. Cornel Centea, consilier la Curtea de

Apel; Leontin Ghergariu, directorul liceului de stat; Francisc Ferdic, șeful ocolului silvic, Ioan Mango, primarul orașului Dumitru Margineau, revizor școlar; Dr. Alexandru Vasvari, judecător; Ioan Bratiș, controlor financiar; Grigore Avram, librar; Vasile Toth, croitor; Gligor Hendea, George Pop, Dumitru Ardelean, Mihai Sur, Ioan Margin, Mihai Moș, econom; cantor Alexandru Pop, subrevizor școlar; crâșnic al bisericii Vasile Talos.

Ridicatu-sa acest sfânt locaș pe locul designat de Marele Arhiepiscop al Diecezei Gherlei, Vasile Hossu, după planul inginerului arhitect Antoniu Sallerbeck, dela Episcopia română unită a Oradei Mari și prin iscusința antreprenorilor arhitecți Ratz și Attl din Cluj, sub controlul inginerilor Iosif Feher și Adalbert Pentelek din Zalău.

Binecuvântatu-sau începutul acestei lucrări prin binecuvântarea Rss. Dioniziu Vaida, canonic al capitlului Diecezei Gherlei, asistat fiind de protopopul Traian Trufașiu și un sobor de 8 preoți.

Făcut-am această scrisoare, ca să rămână de pomenire, celor ce vor urma după noi, iar pentru a o feri de urgia vremii, am închis-o meștesugit și am pus-o la temelie zidului sub sfântul jertfelnic.

Zalău, la 13 Iulie 1930

Paroh-protopop Delegatul Episcopiei

ss. Traian Trufașiu ss. Dioniziu Vaida canonic-cancelar"

După sfințirea apei și a temeliei s-a așezat în ea actul fundațional, închizându-se cu o piatră, pe care au lovit-o, conform tradiției, mai multe persoane cu un ciocan.

La data de 28 august 1930, în urma noii arendări a eparhiilor, parohia Zalău trece de la dieceza Gherlei la cea de Oradea, înființându-se un nou district protopopesesc al Zalăului, iar Traian Trufașiu este înaintat la gradul de arhidiacon protopopesesc.

În anul 1930 s-a terminat și fondul strâns și nu s-a mai construit nimic până în toamna anului 1933. A venit, apoi, moartea prematură a protopopului Trufașiu, survenită pe data de 17 noiembrie 1931. În locul acestuia, pe data de 10 decembrie 1931 a fost numit protopopul Aurel Ghilea, fost deputat P.N.T. de Sălaj, între 1928-1931. La alegerile parlamentare din anul 1932 protopopul Aurel Ghilea candidează pentru un mandat de senator pe listele P.N.T. Sălaj și este ales de către sălăjenii. În această calitate căuta și el toate mijloacele pentru a obține fondurile necesare terminării acestei grandioase construcții. Din păcate și țara noastră era afectată de criza economică mondială și astfel fondurile obținute au fost destul de mici. Soluția salvatoare îi este dată de către directorul general al C.E.C., Victor Bolchiș. Acesta vine cu ideea și îl sprijină pe Aurel Ghilea să obțină un împrumut de 2 milioane lei de la instituția bancară pe care o conducea. Pentru acest împrumut a fost nevoie de garanția administrației județului Sălaj, unde ajunsese din nou prefect Gheorghe Pop de Oarța. Numai prin acest împrumut s-a reușit până în anul 1934 terminarea lucrărilor. Din păcate, nici Traian Trufașiu și nici Gheorghe Pop nu au mai apucat să-și vadă terminată ctitoria lor, deoarece și acesta din urmă trece în eternitate pe data de 25 decembrie 1925, în dimineața Crăciunului.

Sfințirea noii biserici a avut loc pe data de 9 septembrie 1934, în cadrul unor festivități deosebite. Ele au început pe data de 8 septembrie când, la Zalău, a avut loc congresul Asociației Generale a Românilor Uniti (A.G.R.U.), asociație religioasă care încerca asanarea morală a societății românești. S-a înregistrat o numeroasă participare, în frunte cu episcopul diecezei greco-catolice de Oradea, Traian V. Frențiu. Serviciul religios a fost oficiat în piața Unirii (actualul platou din fața Prefecturii) și la el a cântat corul tinerimii din Zalău condus de către V. Feier.

A doua zi, 9 septembrie a avut loc sfințirea bisericii, care era considerată la vremea respectivă "*cea mai minunată podoabă a Zalăului și aproape neîntrecut în tot Ardealul*". Stilul arhitectonic este unul bizantin-românesc, combinat într-o fericită armonie. La fel

impresiona pictura interioară și iconostasul sculptat, o adevărată operă de artă a sculptorului Keresztes.

Sfințirea catedralei greco-catolice, care poartă hramul Adormirea Maicii Domnului, a fost făcută de către episcopul Traian Frențiu. Acesta a pontificat slujba arhierescă, iar răspunsurile la Liturghie au fost date de către corul catedralei din Oradea. A urmat un concert deosebit dat de către corul profesorului Hubic în sala "Transilvania".

Acest eveniment a reprezentat o impunătoare manifestare creștina a românilor sălăjeni.

Așezată pe o poziție dominantă, în centrul Zalăului, biserica impresionează și azi prin stilul arhitectonic, prin grandoare și ea reprezintă unul din monumentele deosebite care aparțin patrimoniului istoric al județului nostru.

Drd. Marin Pop

Bibliografie:

1. Aurel Ghilea, *Istoricul parohiei greco-catolice unita din orasul Zalau*, 1934
2. Colectia ziarului *Gazeta de Dumineca*, 1930-1933
3. Colectia ziarului *Salajul Nou*, 1934
4. Pentru aspectele privind activitatea politica a ctitorilor acestei biserici vezi mai pe larg, Marin Pop, *Viata politica in nord-vestul Romaniei (1869-1948)*. Partidul National Roman si National-Taranesc din Salaj, Editurile Argonaut si Porolissum, 2007

SINAXAR

David, regele

Semnificația numelui ar trebui pusă în legătură cu denumirea copilărească ebraică „dod”, cu sensul de „iubit”, „fratele tatălui”. În acest caz, modul cel mai fericit de a înțelege numele lui David ar fi acela de „preferat”, „beniamin”. Este foarte frecvent ca părinții să-și numescă fiii cu acești termeni, cum denotă și exprimarea corespondentului feminin „Iedida” (2 Rg 22,1). De altfel, David poate fi înțeles și ca formă prescurtată, cu sensul de „iubit, predilect al lui Iahve”. Alții interpretează numele lui David pornind de la „dawidum”, cunoscut ca titlu din textele de la Mari, din perioada medio-babiloniană. În acest caz, substantivul ar desemna o demnitate sau o poziție în rangurile puterii.

David a intrat în istorie ca rege ideal și compozitor al psalmilor. A domnit după Saul, între anii 1000 – 961 î.C., fiind al doilea rege peste împărăția lui Israel, care a rămas pentru evrei ca timpul de aur din istoria lor și obiectul dorinței lor. Restaurarea acelei epoci este așteptată de la Mesia și de aceea iudeii îl vor întreba pe Isus: „Doamne, acesta este timpul în care vei restaura împărăția lui Israel?” (Fap 1,6).

Începuturi modeste

David a avut origini modeste și din păstor a devenit rege străbătând un parcurs plin de evenimente. Viața lui, cu piscurile și abisurile ei, este povestită în cărțile biblice care merg de la 1Sam 16, întreaga 2 Sam până la 1 Rg 2,12 (cf și prezentarea paralelă din 1 Cr 10,1-29,30). Cu toate că știrile despre el provin din surse diferite și unele dintre ele, mai ales despre tinerețe, par legendare, rămâne adevărat că ne mișcăm pentru prima dată în istoria Israelului pe un teren de cea mai mare credibilitate istorică.

David era ultimul din cei opt copii ai lui Iesse (Isai, în ebraică), originar din Betleem unde era păstor. Biblia ne descrie înfățișarea cu aceste cuvinte: „David era bălan, cu ochi frumoși și plăcut la față” (1 Sam 16,12). La fel, îl prezintă ca om priceput la vorbă și curajos, precum și războinic îndrăzneț. Trebuie să fi fost extraordinar de robust și curajos, dacă era în măsură să ucidă leii și urșii care atacau turmele sale.

Respingându-l pe Saul din cauza păcatelor lui în timp ce acesta era încă pe tron, Dumnezeu l-a trimis pe profetul Samuel să unghieze rege, în ascuns, pe David. Prin ce mijloace David a ajuns de pe pășunile Betleemului la curtea lui Saul, nu este posibil să cunoaștem cu certitudine, pentru că Scriptura ne transmite două versiuni diferite despre cele întâmplate. Ipoteza cea mai probabilă rămâne aceea că a intrat la curte ca scutier al lui Saul, grație vitejiei și îndrăznelii sale. Biblia însă privilegiază versiunea care îl vrea ca ales de Saul și adus la curte grație calităților lui muzicale, pentru a îndepărta melancolia monarhului întunecat cântând la harpă (pe baza datelor arheologice trebuie să fi cântat nu la o harpă tradițională ci mai degrabă la o liră). Potrivit celei de a treia versiuni, Saul l-a luat pe David în slujba sa pentru că acesta îl bătuse pe gigantul Goliat. Dar pentru că în 2 Sam 21,19 găsim că Goliat a fost ucis de Elcanan, fiul lui Iair din Betleem, ori această vitejie a fost atribuită lui David mai târziu ori, lucru mai puțin probabil, Elcanan trebuie înțeles ca numele propriu al lui David înainte de a ajunge rege. La curte, David o ia în căsătorie pe Micol, fiica lui Saul, și încheie

cu Ionatan, fiul regelui, o nedesfăcut. Reușește, în dezamăgirea lui Saul, să poporului, depășindu-l în „David reușea în orice Domnul era cu el” (1 Sam 18,14).

Dacă pe de o parte devine tot mai luminoasă, întunecă de la o zi la alta. invidios pe David, admirația început se transformă în violență, încât într-o zi a cu sultia, hotărât cum era Saul, devenit periculos și merge într-un prim Suspectat de aceștia, caută Adullam, în deșertul Iudeii. oameni certați cu legea, sub conducerea lui, din întreprinde incursiuni în între populațiile ghesurite, gheresite și amalecite. Aici, David este prezentat sub înfățișarea puțin onorabilă de șef de bandă și prădător: „David devasta teritoriile acelea, nu lăsa în viață nici oameni nici animale, și lua ca pradă oi, boi, măgari, cămile și haine” (2 Sam 27,9). Se arată binevoitor numai cu Saul, care orbit de acum de mânie, continuă să-l persecute ca pe un dușman, în tentativa inutilă de a se debarasa de el. David, la rândul lui, cu toate că a avut de două ori posibilitatea de a se elibera de Saul, considerat dușman de moarte, inspirat de frică sfântă nu îndrăznește să se atingă de „unsul Domnului”. Când Saul cade, la sfârșit, în bătălia împotriva filistenilor, David compune un cânt funebru în cinstea lui.

Urcarea pe tron

Ajuns de acum la circa 30 de ani, David, potrivit poruncii unui profet al Domnului, merge la Hebron unde este consacrat rege peste casa lui Iuda. Abner, însă, căpetenia armatei lui Saul, numise rege peste Israel pe Isbaal, unul din fiii lui Saul. Ciocnirea era inevitabilă și David a ieșit victorios. Încet încet, David a reușit să se impună asupra tuturor triburilor lui Israel și a forțelor rivale, iar în cele din urmă a fost recunoscut ca suveran peste întregul Israel.

După ce a domnit în Hebron 7 ani și 6 luni, David se folosește de o stratagemă: trece printr-un canal subteran al Ierusalimului și cucerește orașul; fortăreața iebuseilor ce părea de nedoborât devine acum capitala regală, „cetatea lui David”, de unde va domni de acum înainte. Interesul său imediat este acela de a supune orașele-state ale cananeilor și să

prietenie adâncă, de același timp, spre cucerească simpatia aceasta chiar pe rege: situație, pentru că 18,14).

imaginea lui David cea a lui Saul se Saul devine bănuitor și și simpatia sa de la ură, dușmănie și încercat să-l străpungă să-lucidă. David fuge de pentru el și imprezibil, moment la filistenii. refugiu în peștera de la Aici, i se alătură frații și circa 400 în total, care ascunzători sigure, zonele de stepă din sud,

unească teritoriul lor cu cel al triburilor israelite. A combătut cu succes împotriva filistenilor, dușmanii prin excelență ai Israelului. Cucerește în grabă toată Transiordania și prin campanii biruitoare supune alte popoare limitrofe: Ammon este supus în întregime și asimilat în noua împărăție, Edom și Aran devin provincii administrate de guvernatorii regelui, Moab un stat vasal cu obligații tributare. Pentru a face să funcționeze împărăția sub orice aspect, David pune pe picioare o armată și un aparat birocratic bine organizate. Israelul a atins culmea măreției și a puterii sale.

Pentru a face din Ierusalim nu numai un centru politic, dar și nucleul religios al împărăției, David aduce "Arca legământului" în capitală. Proiectează o casă pentru Iahve, un templu grandios și începe pregătirile pentru a-l construi. Dar profetul Natan îi vestește că, dimpotrivă, Domnul este cel care vrea să construiască o casă regelui care va dura în veșnicie. Pe această făgăduință se întemeiază speranța mesianică, care aștepta vlăstarul din rădăcina lui Iese (Is 11,1.10) și vedea în Mesia un David *redivivus*, sau chiar un fiu al lui David.

Umbrele puterii

Împărăția lui David este prezentată ca un regat glorios și marcat de succese fără număr în timp ce regele este descris ca un suveran fidel în toate față de Iahve. Dar nu lipsesc umbrele în viața personală și familială a lui David. A comis un adulter cu Betsabea, soția hititului Urie, pe care o văzuse când aceasta făcea baie, dorind-o cu ardoare. Ca să o poată aduce în haremul său (avea deja numeroase soții și concubine; în total, a avut șase fii la Hebron și unsprezece la Ierusalim), a dat poruncă ca soțul Betsabeii să fie trimis în război în prima linie, unde a și murit. Profetul Natan l-a dojenit fără cruțare pe rege pentru un asemenea delict. Fiul născut din adulter moare la scurt timp după naștere. David s-a căit amar de propria vinovăție, implorând iertare prin psalmul penitențial 50 (51): „Ai milă de mine, Dumnezeule, și după marea ta bunătate, șterge fărădelegea mea”. Betsabea a rămas din nou însărcinată și l-a născut pe Solomon, pe care David l-a desemnat ca succesor. Succesiunea la tron a fost marcată de lupte și neînțelegeri între frați. Succesorul legitim ar fi fost primul născut, Amnon, care însă a dormit cu sora lui vitregă Tamar. Acesta a fost eliminat de fratele ei Absalon, care apoi voia să-i succeadă ca pretendent la tron și a organizat o revoltă împotriva tatălui său David. Bătrânul David a scăpat fugind din Ierusalim. În bătălie, Absalon a rămas cu părul prins în ramurile unui stejar și a fost ucis. La puțin după aceasta, un alt fiu al lui David, Adonia, a reușit să atragă de partea sa o parte a dregătorilor de la curte și s-a proclamat rege în valea Cedronului. Dar Solomon a reușit în cele din urmă să se impună și odată ajuns pe tron, l-a justițiat pe Adonia și pe ceilalți dușmani ai lui David. David a murit după circa patruzeci de ani de domnie și a fost înmormântat la Ierusalim.

Figura teologică a lui David

În viața lui David, autorii biblici au recunoscut lucrarea ascunsă a lui Dumnezeu și au motivat urcarea lui pe tron afirmând că „spiritul Domnului locuia asupra lui” și „spiritul Domnului era cu el”. Ulterior, personajul și timpul lui au fost idealizate și lăudate din ce în ce mai mult, devenind paradigma tuturor regilor care au urmat. Din acest motiv, în cărțile Cronicilor, scrise în perioada de după exil, toate informațiile negative despre David, ca și anii lui de prădător și adulterul cu Betsabea, au fost lăsate de o parte și în schimb, adesea în mod anacronistic, au fost accentuate meritele lui în ce privește organizarea cultului și pregătirile pentru construirea templului.

David, printre altele, a fost obiectul memoriei și venerației nu numai ca rege de importanță fundamentală, dar și ca psalmist genial. În rugăciunile psalmilor, adevărate cântări poetice, se percepe ceva din viața interioară bogată și neliniștită a acestui om fascinant. În psalmi, credința lui profundă, chiar pasionantă, a găsit expresia cea mai potrivită. Din cei 150 de psalmi, 73 sunt atribuiți lui (în subtitluri, care au fost adăugate ulterior) astfel încât se poate vorbi de „Psaltirea lui David”. Cunoscuta Stea a lui David (*Maghen Dawid*, lit. "scutul lui David") este parte din steagul noului stat Israel. În artă, regele David este pictat cu nelipsita lui harpă. Din el se va naște Iosif, logodnicul Mariei, din

care s-a născut Isus. (Text inspirat și adaptat liber după **Paul Maiberger**, Marile figuri ale Vechiului Testament, Mainz 1990; tr.it., Brescia 1995).

AMVON

Însușirile căsătoriei -predică la cununie-

"Bărbatul să-i dea femeii iubirea datorată asemenea și femeia bărbatului său"
(I Cor. 7,3).

Iubiți miri, dacă v-aș întreba acum ce bogăție v-ați dăruit unul altuia, sau care este lanțul ce v-a legat inimile și v-a adus în această zi aici în fața Sfântului Altar, sunt sigur că mi-ați răspunde asemenea poetului arab: "Prin mări averi, bogății se socot,/ Dar noi, iubire-avem și asta-i tot". Căci dragostea este adevarata temelie a căsniciei. Este ca o piatră scumpă ce strălucește și, "Ferice de acela care, știe să o îmbrățișeze/ Și va putea după dânsa, inima să-și îndrepteze/ Căci este ca diamantul care, și-n noroi de cade/ Tot îi zice piatră scumpă și prețu-i deloc nu scade".

Biserica în care ați intrat, este pusă sub ocrotirea lui Dumnezeu ca să exprime pentru voi bucuria vieții cu tot ce are ea mai frumos și mai înălțător cum este și actul solemn al căsătoriei voastre, moment deosebit din viața voastră care nu este numai unirea dintre bărbat și femeie, ci este și icoana familiei dumnezeiești.

Așa cum Dumnezeu este o ființă în trei fețe sau persoane (Tatăl, Fiul și Sfântul Spirit), așa este și în familie: tatăl, mama și copiii. Prin Sfânta taină a Căsătoriei "va lăsa omul pe tatăl și pe mama sa și se va lipi de femeia sa și vor fi amândoi un trup" (Mt. 19,5).

Ca instituție creată de Dumnezeu, căsătoria are următoarele însușiri: 1. Sfințenia. 2. Unitatea. 3. Indisolubilitatea.

Cei ce se căsătoresc se împărtășesc de un har special care sfințește și dă putere celor ce se căsătoresc spre a conlucra la îndeplinirea scopului acesteia. Sfântul Pavel a subliniat măreția nunții, spunând despre ea că este o legătură sfântă, după modelul legăturii dintre Cristos și Biserică – mireasa Sa. La temelie ei trebuie să stea o dragoste asemănătoare celei cu care Cristos – Domnul a iubit Biserica și s-a dat pe sine pentru ea (Efes. 6,25). Bărbatul e dator să-și iubească soția întocmai ca și Cristos Biserica și precum Cristos iubește Biserica, trupul său tainic, tot astfel bărbatul trebuie să-și iubească femeia sa ca pe propriul său trup: "Cel ce-și iubește femeia sa, pe sine se iubește, căci nimeni niciodată nu și-a urât trupul său, ci-l

hrănește și-l încălzește pe el" (Efes. 6,28-29). Așadar sfințenia legăturii dintre bărbat și femeie prin căsătorie își are temelul în sfințenia legăturii dintre Cristos și Biserică.

Unitatea înseamnă legătura înfăptuită între un singur bărbat și o singură femeie în căsătorie, împotriva formelor existente până și azi la unele populații, ca poligamia și poliandria (mai multe femei și mai mulți bărbați).

Îndisolubilitatea înseamnă însușirea căsătoriei de a nu se desface niciodată până la sfârșitul vieții "Ceea ce a împreunat Dumnezeu omul să nu despartă" (Mt. 19,6).

Taina nunții de care v-ați împărtășit astăzi dă naștere fiecăruia dintre voi la importante datorii, care decurg și din scopul căsătoriei care este întreit:

a) Ferirea de păcatul desfrâului, căci zice Sf. Apostol Pavel: "Dacă însă nu pot să se înfrâneze să se căsătorească. Fiindcă mai bine este să se căsătorească decât să ardă" (I Cor. 7,9)

b) Întrajutorarea reciprocă - și a zis bunul Dumnezeu: "Nu este bine să fie omul singur, să-i facem ajutor potrivit pentru el" (Fac. 2,18). În condițiile societății de azi, când în cele mai multe cazuri și soția lucrează, este necesar ajutorul soțului uneori chiar și la treburile casnice.

c) Nașterea și creșterea de copii este scopul principal al căsătoriei. Este lucrarea prin care Dumnezeu cere familiei să colaboreze în actul creației: "Creșteți și va înmulțiți, umpleți pământul și-l stăpâniți pe el" (Gen. 1,28).

Când doi tineri prin căsătorie pornesc împreună, se aseamănă cu un sculptor care pornește să lucreze la o operă de artă. Și voi de astăzi veți lucra la cea mai frumoasă operă de artă din viața voastră, la catedrala vieții voastre de familie. Aveți grijă cum zidiți ca totul să fie frumos și să va bucurați de munca voastră zeci și zeci de ani. De aceea vă îndemn să vă iubiți și să vă sacrificați unul pentru altul, pentru cinstea și demnitatea voastră de soți și pentru buna creștere a copiilor cu care vă va binecuvânta Dumnezeu.

Sfântul Ioan Vianey spune: "Nefericit ești numai atunci când nu-l iubești pe Dumnezeu".

Johann Messoper zice: "Două sunt lucrurile care îl fac pe om să se maturizeze: iubirea și suferința"

Joseph Hornietz spunea: "Iubirea este calea cea mai scurtă spre tine însuși și spre ceilalți".

"Viitorul aparține celor care iubesc și nu celor care urăsc" zicea Papa Pius al XII-lea.

Vă mai îndem să faceți bine tuturor oamenilor. Aveți grijă de părinții care v-au născut și v-au crescut pentru că așa vă vor face și vouă copiii voștri. Să vă păstrați curat legământul de credință pe care l-ați făcut în fața Sfântului Altar. Cinstiți-vă și vă respectați unul pe altul și astfel cei din jurul vostru vă vor prețui și onora așa cum doriți, dar mai ales așa cum veți merita.

La urările celor ce vă însoțesc astăzi, adăugăm și urările noastre cu binecântarea Bisericii: "Și dă, Doamne, acestor servi ai tăi, viață pașnică, lungime de zile, minte întregă, dragoste unul către altul întru legătura păcii, seminție întru lungime de zile, dar de prunci, cununa nevestejită a măririi și-i învrednicește de a-și vedea pe fiii fiilor lor" Amin!

Pr Gheorghe Țurcaș, Vicar foraneu al Silvaniei

AMVON

Predică la Cununie

"Să fiți vrednici prin purtarea voastră de chemarea de care ati avut parte. Cu umilința și blândețea și răbdarea, suferiți-vă unii pe alții cu dragoste." (Ef. 4.1)

Astăzi a fost consemnată în cartea vieții distinșilor miri cea mai frumoasă pagină a unirii tainice consfințite prin binecuvântarea lui Dumnezeu. Un asemenea moment sublim nu se poate da uitării, el va

rămâne peste ani mărturia legăturii dragostei neîntrerupte pe care doriți să o desăvârșiți de acum înainte.

Vă veți aminti cu drag de această zi, care va rămâne ca zi aniversară, ca un memorial în amintirea, părinților, prietenilor și a distinșilor dumneavoastră invitați.

Așa cum bine știți Taina Căsătoriei face parte din cele șapte Sfinte Sacramente ale Bisericii prin intermediul cărora și al materiei sfințite care se folosește în cadrul lor, creștinul primește har după har.

La Botez folosim apa, la taina Mirungerii folosim untdelemnul, primim sub chipul pâinii și al vinului, în Taina Euharistiei, pe Cristos Domnul. Se pune fireasca întrebare dacă la Sfânta Taină a Cununii lipsește ceva? Vreo materie? Iubiți mei nu vă faceți griji nu lipsește nimic. Materia sacramentului Cununii este iubirea voastră puternică, perpetuă și dezinteresată, așa cum este iubirea dintre Dumnezeu Tatăl și Dumnezeu Fiul, care v-a adus în fața Sfântului Altar. Iubirea este cu adevărat o taină mare așa cum spune Sfântul Apostol Pavel: "*Taina aceasta mare este*", pentru că ne întrebăm : *De ce ai dorit ca ea să fie aleasa inimii tale; sau, de ce ai dorit ca el să fie alesul inimii tale? Nu este aceasta oare o taina?* Sfântul Apostol Pavel spune că este mare pentru că este în Cristos, cu Cristos și prin Cristos și totodată în Biserică. Pentru că așa cum taina iubirii voastre va fi materializată prin nașterea de prunci buni, care este și un scop al căsătoriei, și care primesc încă din pântecel mamei suflarea vieții, și se nasc pentru veșnicie, tot așa Biserica prin Cristos îi renaște pe oameni pentru viața veșnică.

Iubiți miri

Așa cum astăzi ați intrat în Biserică, ținându-vă de mâini, înflăcărați, gingași, curați sufleteste, tot așa ținându-vă de mâini să intrați în Împărăția lui Dumnezeu. Și așa cum fiecare dintre voi ați primit inel ca semn al dragostei neîntrerupte, tot astfel dragostea voastră unul pentru celălalt să fie fără de sfârșit. Astăzi ați înconjurat masa pe care se află Sfânta Evanghelie, care îl simbolizează pe Cristos - vestea cea bună, însă ați înconjurat-o nu în sensul mișcării soarelui pe cer, sau a acelor de ceasornic, ci în sens invers, tot așa dragostea voastră să depășească spațiul și

timpul, și oriunde vă veți afla să știți că nu sunteți singuri ci împreună pentru veșnicie. Și așa cum lumânările ținute de nași ard de o parte și de alta, tot așa în lumina vieții care este Cristos, să fiți aprinși de dragoste unul pentru altul ca la ceasul sfârșitului să vă bucurați că v-ați cunoscut și ați dorit să fiți împreună.

Să nu uitați iubiți miri că ați dorit să pecetluiți nunta voastră cu jurământ sfânt că veți păstra legătura dragostei curată, sfântă, dreaptă, neîntreruptă, neabătându-vă de la îndatoririle voastre cele de zi cu zi, dar și cele spirituale, urmând ce este bine plăcut lui Dumnezeu. Să nu uitați că ați dorit să primiți marele dar al cununiei: binecuvântarea lui Dumnezeu, care dă naștere familiei voastre în Biserică.

Iubiți miri, amintiți-vă de părinții care v-au născut și v-au crescut, așteptând cu drag această zi, dar și de nașii care purtând azi lumina, ce simbolizează pe Cristos, și flacăra nestinsă a dragostei, care va lumina în candela căsniciei voastre drumul către Cristos Cel ce este „Calea, Adevărul și Viața”. Și nu în ultimul rând, să nu uitați iubiți miri că de acum înainte nu mai sunteți singuri, ci unul altuia sprijin pentru întreaga viață, de care la ceasul sfârșitului să vă bucurați că v-ați cunoscut și ați dorit să fiți împreună sau în companie pentru toată viața. A fi “în companie” este un cuvânt compus, care vine din limba latină de la *com* și *panis*, care în traducere liberă înseamnă: cu pâine, adică a mânca pâinea împreună, ceea ce deja s-a săvârșit și consacrat iubiți miri, prin faptul că ați mâncat din aceeași pâine, și v-ați îndulcit din același pahar, (așa cum toți ne împărtășim la Sfânta Liturghie, fiind toți în unitate prin legătura dragostei și a comuniunii cu jertfa lui Hristos).

Iată dumneavoastră știind că dragostea înseamnă și jertfă, renunțare de sine pentru a trăi viața celuilalt, veți continua împărtășind mai departe bucuria însoțirii voastre în compania nașilor, a părinților, a fraților, a prietenilor și a distinșilor invitați, în alt cadru festiv pe care îl așteptați acum, însă nu înainte de a vă transmite respectul, dragostea, prețuirea noastră pentru ceea ce înseamnă familia creștină și misiunea ei majoră în contextul lumii contemporane ca mijloc de echilibru și de statornicire a unei rânduieli sfinte de viață, de trăire și moralitate creștină.

În încheiere dorim și ne rugăm ca Dumnezeu să vă ajute ca prin viața voastră curată, sfântă, dreaptă, deci creștină, să fiți binecuvântați de Dumnezeu și încununați în ceruri, adresându-vă urările: să aveți casă de piatră - zidită pe piatra credinței care este Cristos, să fiți dăruiți de Dumnezeu cu copii buni și sănătoși întru mulți și fericiți ani. *Mulți ani trăiască!*

Pr. George Chiș, parohia Bobota

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Reculegere spirituală pentru familii:

Zalău, 20 octombrie 2009

Totul a pornit în vara lui 2004, când *Eparhia de Oradea* a fost vizitată de Tony și Lili Gaucci, cuplu maltez, președinte al “Mișcării Familiilor Creștine” din Europa și reprezentant pe lângă *NATO* în promovarea valorilor creștine. În urma întâlnirii pe care au avut-o cu PS Virgil Bercea, Episcop greco-catolic de Oradea, s-a născut ideea înființării de grupuri de cateheză și de rugăciune pentru familii, la nivel de parohii

pentru informarea și formarea familiei în spiritul valorilor creștine. Scopul acestor acțiuni are în vedere informarea, formarea, protejarea și ajutorarea familiilor în spiritul valorilor biblice -într-o lume dominată de cultura relativismului și a morții- dar și promovarea rolului laicilor în Biserică, în conformitate cu învățătura *Conciliului Vatican al II-lea*.

În spiritul acesta, la începutul unui an nou pastoral (2009-2010), cu binecuvântarea PS Virgil Bercea, a avut loc, în data de 17-18 octombrie, la "Pensiunea Colț de Rai" (Zalău) reculegerea spirituală pe tema: "Familia, loc al iertării și al iubirii" la care au participat treizeci și cinci de familii din Oradea, Zalău și Ip împreună cu pr. drd. Părău Valer (protopop de Zalău), pr. Vătămănelu Mihai

(paroh la biserica Sf. Maria-Oradea) și pr. Ciprian Robotin (de la biserica Sf. Familie, Zalău). Meditațiile au fost ținute de pr. dr. Mihai Valentin Tegzeș din Oradea.

În seara zilei de sâmbătă, pr. Mihai a evidențiat importanța iertării în familie "în această viață

presărată cu disensiuni sau neînțelegeri mici sau mari", prezentând iertarea ca fiind "darul" care face posibilă construirea punților peste abisul prăpastiilor, dar și reluarea și străbaterea "împreună" a călătoriei pe străzi care păreau definitiv întrerupte ori închise, către veșnica Împărăție.

În ziua de duminică – după Sfânta Liturghie celebrată împreună cu credincioșii de la biserica Sf. Familie din Zalău – pr. Mihai, propunând unele teme privitoare la familie care au fost prezentate la Ciudad de Mexic, a arătat faptul că "în familie, se învață să se recunoască importanța altuia și se dăruiește darul propriei prezențe; se învață virtuțile care vor fi apoi răspândite în societate: încrederea, cooperarea, reciprocitatea, solidaritatea, fapt ce face ca familia să aibă un rol important în societate". La final, pr. Mihai a subliniat că "familia este o școală de iubire 'neobosită' care îți cere să te dăruiești din iubire și să primești iubire".

Programul a fost meticolos armonizat, îmbinând partea teologală cu cea amuzantă, distractivă (audiție video/radio, dans...). Prelegerile, presărate cu exemple concrete din viața cotidiană, au stârnit un real interes, fiind urmate de momente cu o încărcătură emoțională deosebită, de discuții între generațiile prezente. Părerea generală a celor prezenți a fost deosebită, propunându-se repetarea acestui gen de meditații care, din mila Domnului, ar putea avea loc chiar în perioada *Postului Mare*.

Participant

LUMEA ÎN CARE TRĂIM**P.S. Virgil Bercea în vizită la Plopiș**

Duminică 28 martie 2010, Duminica Floriilor, PS Virgil Bercea, episcop al eparhiei de Oradea, s-a aflat în vizită pastorală în parohia Plopiș, județul Sălaj. Vizita a început ora 10,00 cu Sfânta Liturghie celebrată de P.S. Virgil Bercea împreună cu Vicarul foraneu al Silvaniei Pr Gheorghe Țurcaș, protopopul Șimleului Pr. Nicolae Bodea, parohul Plopișului Pr. Ioan Șanta și Pr. Vasile Pop paroh la Iaz. Un mare număr de credincioși din parohia Plopiș și Iaz s-au bucurat de prezența distinsului oaspete.

În cuvântul de învățătură Preasfințitul Virgil a ținut să sublinieze importanța primirii lui Cristos ca rege în Ierusalimul sufletului nostru, deasemenea a transmis mesajul Papei Benedict al XVI-lea primit în urma vizitei "ad limina Apostolorum" a Conferinței Episcopilor din România, făcută la Roma în perioada 8-13 februarie 2010.

Un moment deosebit l-a constituit oferirea "Crucei pectorale" părintelui paroh Ioan Șanta, pentru merite deosebite. Sfințirea stâlpărilor și distribuirea lor a încheiat slujba religioasă, vizita pastorală continuând cu întâlnirea Preasfințitului Virgil cu Consiliul Parohial și vizitarea casei parohiale.

Înv. Mihaela Șanta

LUMEA ÎN CARE TRĂIM**Întâlnirea tinerilor din protopopiatul Șimleu-Silvaniei**

Sâmbătă, 24 aprilie 2010, a avut loc întâlnirea tinerilor greco-catolici din Protopopiatul Șimleu-Silvaniei, care a avut ca temă "*Învățătorule bun, ce trebuie să fac ca să moștenesc viața veșnică?*" (Mc. 10,17), luată din episodul evanghelic al întâlnirii lui Isus cu tânărul bogat și propusă de Papa Benedict al XVI-lea pentru Întâlnirea Mondială a Tinerilor. Această temă a fost tratată deja, în anul 1985, de Papa Ioan Paul al II-lea într-o scrisoare foarte frumoasă, adresată pentru prima dată tinerilor.

Parohia Marin a fost locul unde s-a desfășurat această întâlnire, acțiunea fiind începutul unei serii de întâlniri care vor avea loc în luna mai la nivel eparhial. Această primă întâlnire a avut ca scop întâlnirea tinerilor cu protopopul, apoi tinerii îl vor întâlni la Oradea

(21-22 mai) pe Episcop, care este păstorul și învățătorul eparhiei, iar la Madrid în luna august 2011 îl vor întâlni pe Succesorul lui Petru, Papa Benedict al XVI-lea. Toate aceste întâlniri încearcă să îi aducă și să îi implice activ pe tineri în viața și activitatea Bisericii.

Programul întâlnirii a început la ora 9.30 cu primirea grupurilor la biserica "Intrarea în Templu a Maicii Domnului" din Marin. Sfânta Liturghie a constituit punctul central al zilei, ea fiind celebrată de către vicarul foraneu al Silvaniei – pr. Gheorghe Țurcaș, protopopul Șimleului – pr. Nicolae Bodea, alături de preoții din protopopiat. În cuvântul său adresat tinerilor, pr. Nicolae Bodea, a ținut să sublinieze faptul că întâlnirea cu prietenii nu este o întâmplare, ci este mereu un dar, iar cel care dă forța pentru a sta împreună este Hristos, care a promis că: *"Unde doi sau trei se adună în numele Meu sunt prezent și Eu în mijlocul lor"*. Vocația creștină provine dintr-o propunere de iubire a Domnului și se poate realiza numai grație unui răspuns de iubire.

După prânzul oferit de gazde, grupurile de tineri s-au îndreptat spre pădurea de la marginea satului Marin. Animați de studenții de la Seminarul "Sfinții Vasile, Grigore și Ioan" din Oradea, un grup de tineri conduși de sora Kasia reprezentanți ai Biroului Pastoral Eparhial pentru Laici și de clovniii Asociației Caritas Eparhial Oradea prin jocuri și cântece, tinerii au gustat plăcerea de a sta împreună și de a lega noi prietenii. Bucuria întâlnirii s-a citit pe fețele tuturor; organizatori și participanți, toți s-au întors acasă cu gândul la următoarele întâlniri. Anul viitor tinerii din protopopiatul Șimleu-Silvaniei vor fi oaspeții parohiei Halmăjd.

pr. Cristian Borz

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Vizită pastorală

Parohia greco-catolică din Cosniciu de Sus se află și ea printre multele parohii care au fost reînființate după anul 1989. În anul 1996 un grup de credincioși, care au dorit revenirea la credința părinților lor, constituie primul nucleu al noii parohii redeschisă de către preotul Mărincean Florin. La început Sfânta Liturghie se celebra în casa părinților preotului Tarcea Marcel. În anul 1998, cu contribuția Eparhiei de Oradea și a credincioșilor din

parohie, s-a reușit cumpărarea unei case în centrul satului, care a fost apoi amenajată ca și Capelă. Sfintele Liturghii erau frecventate și de către credincioșii veniți din satele dimprejur: Cerâșă, Halmăjd și Cosniciu de Jos. La dorința credincioșilor din Cosniciu de Jos, în anul 2007, s-a deschis filie, Sfânta Liturghie fiind celebrată în casa credinciosului Cosma Cornel.

În Duminica Tomii, 11 aprilie 2010, credincioșii din Cosniciu de Sus și Cosniciu de Jos au avut bucuria de a-l avea în mijlocul lor pe noul protopop al Șimleului – părintele Nicolae Bodea.

Celebrarea Sfintei Liturghii a constituit centrul vizitei pastorale în cele două parohii. Părintele protopop în cuvântul său de învățătură a adresat credincioșilor cuvinte de

încurajare și totodată credincioșilor din Cosniciul de Jos le-a promis că în scurt timp vor avea o capelă, un loc adecvat pentru pentru celebrarea Sfințelor Slujbe.

Discuțiile cu credincioșii și invitația de a reveni în parohia lor au încheiat o zi de har și binecuvântare.

Pr. Șandor Gavril

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Pelerinajul tradițional la Sighet – comemorarea mărturisitorilor adevărului -

"Aici am putea celebra Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie fără a avea nevoie de un antimis."(Card. Leonardo Sandri, Prefect al Congregației pentru Bisericile Orientale)

Pelerinajul anual la Sighet, moment de comuniune în rugăciune al întregii Biserici Catolice din România, a reunit în acest an în jur de 4.000 de credincioși greco-catolici și romano-catolici din toată țara, între care sute de preoți și persoane consacrate din Biserica Greco-Catolică. Pelerinii au sosit la Sighet sâmbătă, 8 mai 2010, pentru a onora memoria a patru Episcopi catolici martiri: **Anton Durcovici**

(romano-catolic),

**Valeriu Traian
Frențiu, Ioan Suciș și
Tit Liviu Chinezu**

(greco-catolici), dar și a tuturor mărturisitorilor credinței creștine și a opozanților regimului comunist uciși la Închisoarea de la Sighet și înmormântați – mai precis aruncați – în gropile comune din Cimitirul Săracilor, situat la cca 2 km de locul

detenției.

La Sfânta Liturghie ce a fost celebrată, la fel ca în fiecare an, de **PF Lucian Mureșan Arhiepiscop Major al Bisericii Greco-Catolice, PS Ioan Șișeștean, Episcop de Maramureș** împreună cu **Episcopi greco-catolici și romano-catolici din România**, au participat doi reprezentanți ai Sfântului Părinte Papa Benedict al XVI-lea: **Eminența Sa Leonardo Cardinalul Sandri, Prefect al Congregației pentru Bisericile Orientale și Excelența Sa Arhiepiscopul Francisco-Javier Lozano, Nunțiu Apostolic în România și Republica Moldova.**

Pelerinajul a început prin vizitarea fostei închisori, acum Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței de la Sighet, după care, o procesiune condusă de

Cardinalul Sandri și Nunțiul Papal, urmați de Episcopi, sutele de preoți și mulțimea de credincioși, au pornit spre Cimitirul Săracilor, pe drumul parcurs odinioară, noaptea, de călăi care duceau pe ascuns trupurile neînsuflețite ale celor care, din cauza dorinței lor de Dumnezeu și de bine pentru țară au fost uciși prin frig, foame și torturi, au fost duși și azvârliți în gropi comune, mii de tăcute jertfe ale setei de putere și ale cruzimii omenești.

Drumul sumbru al morții era acum îmbrăcat în verdele primăverii însoțite, fiind parcurs în rugăciune și cântec de preamărire a Domnului. Credincioșii exprimau acum bucuria Învierii lui Isus ca tămăduire a urmelor de lacrimi și sânge, rugăciune pentru odihna sufletelor trecute la Domnul, dar și speranța în ridicarea la treapta altarelor a celor 4 Episcopi martiri. Cimitirul Săracilor, loc simbolic împrejmuț de un gard viu închipuind granițele țării, a devenit o imensă Catedrală, fiind celebrată aici, în continuare, Sfânta Liturghie în memoria tuturor celor care au cunoscut ororile închisorii din Sighet și odihnesc aici: Episcopi, preoți, politicieni de marcă, oameni de cultură, intelectuali, țărani, muncitori, studenți, cu toții opozanți ai regimului comunist.

Cuvântul la Sfânta Liturghie l-a avut Eminența Sa Leonardo Cardinal Sandri, care, mai întâi a mulțumit Preasfinției Sale Ioan Șișeștean, Episcop de Maramureș pentru primirea călduroasă și pentru cuvintele de bun-venit și a continuat, spunând: "Vouă tuturor, mai întâi Preafericitului Părinte Lucian, Preasfințiilor Voastre, am onoarea și bucuria de a vă transmite salutul și binecuvântarea părintească a iubitului nostru Sfânt Părinte Papa Benedict al XVI-lea. Îl simțim astfel pe Sfântul Părinte aproape de noi și această apropiere spirituală ne dezvăluie o valență profundă a întâlnirilor noastre și a întâlnirii de astăzi în special, aceea de a ne permite să simțim și în bucurie, dar și în suferință, sensul catolicității Bisericii. Aducându-I mulțumiri lui Dumnezeu, înălțăm rugăciunea noastră pentru Părintele și Păstorul nostru universal, atestând astfel, deplina comuniune filială și eclezială.

Ascultând cuvintele Sfintei Scripturi într-un astfel de loc, unde adierea Spiritului Sfânt răsfoiește cu blândețe paginile inimilor noastre, ne vin în minte cuvintele prin care, Isus, dezvăluie misiunea Sfântului Ioan Botezătorul. Cred că putem să ni le însușim într-o astfel de ocazie: "Ce am venit să vedem aici? Trestie în bătaia vântului istoriei? Atunci ce am venit să vedem? Oameni îmbrăcați în haine moi? Cu siguranță, nu! Fiindcă prin rupturile zdrențelor cu care erau îmbrăcați cei de aici răzbătea doar strălucirea fără de prihană a veșmântului botezului lor.

Ce am venit să vedem cu adevărat? Ce am venit să celebrăm aici? Înainte de toate, fidelitatea. Suntem în fața unui document istoric care ne dezvăluie, dacă ar mai fi fost nevoie, profundul, tainicul destin al Bisericii Greco-Catolice Române în mijlocul acestei națiuni. Un destin de comuniune care unește de-a lungul timpului și în mod cu totul special în acest loc, în suferință, Episcopi, dar și mari intelectuali români, preoți și oameni politici, călugări și poeți, întru același spic de grâu, întru același ciorchine, o tainică proscomidie la dispoziția Veșnicului Preot. Biserica Greco-Catolică a plătit pe deplin tributul său, fără să ezite, fără să-și facă calcule și sunt convins că toți oamenii de bună-credință din această țară știu acest lucru și îl apreciază. Fiindcă, acceptând temnița pentru Hristos, în prezența unor alternative ispititoare, au arătat adevărata față a aceluia regim trecut. Zăbrelile celulelor lor, le-au revelat pe cele mult mai ascunse care se ridicau în jurul sufletului acestui popor.

Aici am putea celebra Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie fără a avea nevoie de un antimis, deoarece suntem în chip tainic pe un astfel de acoperământ. Tot

pământul din jurul nostru e un antimis: Valeriu Traian Frențiu, Episcop de Oradea, Anton Durcovici, Episcop de Iași, Ioan Suciu, Administrator Apostolic la Blaj, Tit Liviu Chinezu, Episcop Auxiliar de Blaj, toți împletesc, cu viața lor, icoana răstignirii Domnului. Toți aceștia, împreună cu mulți alții, au dat și au udat cu sângele lor acest pământ, depunând în tăcere sămânța creștinilor și noi ne întrebăm: suntem gata să culegem roadele? Ei și-au făcut partea lor, o să facem și noi partea noastră?

Prezentul, în ceea ce ne privește e strâns legat de viața și moartea lor. Martirii ne aduc aminte de Crucea lui Hristos și de faptul că ea ni se prezintă în orice viață trăită cu adevărat pe urmele Domnului. Iată centrul oricărei chemări creștine adevărate. Cu toții suntem chemați să dăm mărturie. Nimeni nu îi poate reproșa Domnului că nu a primit acest dar.

Sunt conștient de faptul că sfârșitul unei epoci, nu a însemnat și sfârșitul calvarului Bisericii Greco-Catolice Române, dar putem spune "Doamne, treacă de la mine acest pahar", fără a spune în același timp cu Mântuitorului, "nu voia mea să se facă, ci voia Ta"? Această Biserică este puternică, deoarece este construită pe stâncă, o stâncă îmbogățită de promisiunea lui Hristos că "porțile iadului nu o vor birui". Este ca și casa de care vorbește Isus în Evanghelie, casă bătută de vânturi și de furtuni, dar care nu a căzut, fiindcă era construită pe stâncă. Și de aceea, plini de speranță, chiar dacă lacrimile ne curg pe față de multe ori, după cum bine știu, să înălțăm și noi vocea la ceruri împreună cu psalmistul: "Doamne, strigat-am către Tine, auzi-mă, ia aminte la glasul rugăciunii mele când strig către Tine. Să se îndrepteze rugăciunea mea ca tămâia înaintea Ta, ridicarea mâinilor mele, jertfă de seară".

Încrederea noastră să o dăm doar lui Dumnezeu. Doar Lui și nu oamenilor, la fel cum au făcut și părinții noștri, aceluși Dumnezeu care, chiar în mijlocul încercărilor, ne șoptește, "Nu vă mai gândiți la ceea ce a fost mai înainte și nu vă mai uitați la cele vechi. Iată, Eu fac un lucru nou, tocmai acum înmugurește, nu-L vedeți voi oare?"

Cum să nu ne gândim la seminariștii voștri, care la Roma, sau în seminariile din România, se pregătesc să-L slujească pe Domnul? La tinerii preoți care, chiar în lipsa celor necesare, duc înainte cu mult curaj misiunea lor pastorală? Îi păstrez în inimă și în rugăciune pe preoții români, pe toți confrății lor greco-catolici, acum când ne apropiem de încheierea anului dedicat Preoției, dorit de Sfântul Părinte ca încurajare și manifestare a stimei, afecțiunii și recunoștinței pe care întreaga Biserică le-o datorează. Cum să nu ne gândim la atâția credincioși care de multe ori, în lipsa locașurilor de cult necesare, se adună în jurul preoților lor crezând cu tărie dreptatea care vine de la Dumnezeu și care de multe ori este singura prezentă în preajmă.

Acestea sunt roade ale martiriului și de aceea, celebrarea de astăzi să fie o celebrare a bucuriei, fiindcă dacă Domnul a construit Biserica Sa plecând de la 12 oameni fără salarii și fără biserici, va găsi modul de a crea în această frumoasă țară, un loc bine-meritat și pentru mica, dar viguroasa Sa turmă. Așa cum ne asigură și Apostolul Pavel, "nici moartea dar nici viața, nici vreo altă făptură nu va putea să ne separe vreodată de dragostea lui Dumnezeu, în Hristos Isus, Domnul nostru". Amin. Luând cuvântul în continuare, PF Lucian Mureșan, Arhiepiscopul Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, a evocat importanța locului în care avea loc celebrarea liturgică, amintind martirii și mulțimea lor, dând și un exemplu: "Au fost încarcerați aici într-o singură noapte peste 80 de demnitari, foști miniștri, academicieni, economiști, ofițeri superiori, istorici, ziariști, politicieni. Apoi au fost

aduși aici peste 50 de Episcopi și preoți greco-catolici și romano-catolici și alți demnitari arestați. Sighetul a devenit închisoarea elitei românești”.

Preafericirea Sa s-a adresat apoi distinsului oaspete, Cardinal Sandri: “Eminența Voastră, ne aducem cu toții aminte, că în urmă cu 11 ani, în zi de sâmbătă, 8 mai 1999, bunul Papă, Ioan Paul al II-lea, la celebrarea Dumnezeieștii Liturghii în ritul bizantin român din Catedrala “Sfântul Iosif” din București, în prezența venerabilului nostru Cardinal Alexandru Todea, ne spunea: **‘Am venit să aduc omagiu unor frați și surori care au sfințit acest pământ prin mărturia credinței lor, făcând să înflorească pe el o civilizație inspirată din Evanghelia lui Hristos, un popor creștin mândru de identitatea sa, adesea apărută cu mare preț, în chinurile și vicisitudinile care i-au marcat existența.’**

Iată că ne aflăm, Eminență, pe acest pământ al mărturiei și al fidelității față de Biserica cea Una, față de norma morală absolută. Acum, prea-venerații iubiții mei, doi reprezentanți ai Sfântului Părinte, Papa Benedict al XVI-lea, Cardinalul Prefect al Congregației pentru Bisericile Orientale și Nunțiul Apostolic în țara noastră, au venit să se roage împreună cu noi și să ne reamintească mereu că numai adevărul ne va face liberi. Că Hristos cel Înviat din morți este libertatea noastră și unicul Răscumpărător. Vă mulțumim că sunteți cu noi în aceste minunate zile de timp Pascal.

La întoarcerea în Cetatea Vaticanului, vă rugăm, Eminență, transmiteți Sfântului Părinte Papa Benedict al XVI-lea, că prin aceste părți ale frumosului nostru continent, sămânța mărturisitorilor Evangheliei a rodit și rodește în viața Bisericii Române Unite cu Roma, a fiilor ei credincioși și atașați unității în credință și iubire cu urmașul lui Petru și Păstorul Bisericii Universale.”

PF Lucian a mulțumit, de asemenea, gazdei evenimentului, PS Ioan, Păstorul Eparhiei Maramureșului și colaboratorilor Preasfinției Sale, pentru organizarea programului de comemorare și a împărțit tuturor celor prezenți “pacea lui Hristos întru Adevărul care ne face liberi”. După binecuvântarea de încheiere, și cântarea imnului de biruință “Hristos a Înviat”, Înălții Ierarhi oaspeți, PF Lucian împreună cu Episcopii prezenți, au ieșit de la altarul celebrării, printr-un culoar, prin mijlocul mulțimii, salutând, oferind credincioșilor binecuvântări și cuvinte de încurajare.

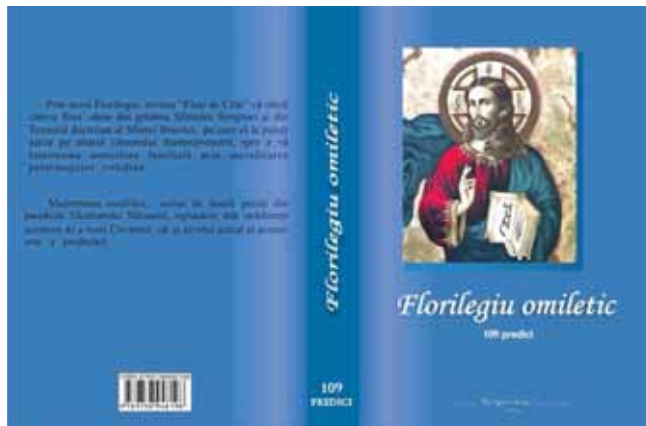
În încheiere, prin generozitatea organizatorilor, a credincioșilor din Sighet și din împrejurimi, toți pelerinii veniți din alte zone ale țării au fost invitați la masă, fiind uitată pentru moment situația de criză pe care o traversăm, ca și cum o nouă minune a lui Isus a înmulțit bucatele ca să ajungă tuturor. Ziua pelerinajului catolic fiind o zi în care porțile închisorii sunt deschise tuturor vizitatorilor (fără a se percepe vreo taxă de intrare), înainte de a pleca spre casele lor, pelerinii au mai făcut o vizită în închisoarea devenită muzeu, pășind pe urmele pașilor celor care acum, de sus, veghează în lumina lui Hristos, și se roagă pentru destinele acestei țări.

Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței de la Sighet a fost gândit și inițiat încă din 1992, de către poeta și fosta dizidentă Ana Blandiana și realizat în următorul deceniu împreună cu soțul ei Romulus Rusan, și o prestigioasă echipă de istorici, arhitecți, constructori și designeri. Ei au depus o laborioasă muncă adunând și ordonând un impresionant volum de documente și mărturii, cu scopul de a restitui adevărul istoriei recente, falsificate în anii dictaturii comuniste. La parterul clădirii a fost amenajată o sală care prezintă martiriul Bisericii creștine, în particular și al Bisericii greco-catolice. În anul 1995, Consiliul Europei a luat Memorialul sub egida

sa, iar în anul 1998, a așezat Memorialul de la Sighet printre principalele locuri de păstrare a memoriei continentului, alături de Memorialul de la Auschwitz și Memorialul Păcii din Normandia.

Viorica Sabo, redactor DIRMM

A apărut „Florilegiu Omiletic”

« Florilegiu omiletic », vă oferă peste 100 de predici la duminici și sărbători, publicate pe parcursul celor zece ani de la reînființarea revistei noastre, ca pe un buchet de flori alese din grădina Sfințelor Scripturi și din Tezaurul doctrinar al Sfintei Biserici, pe care să le puteți așeza pe altarul căminului dumneavoastră, spre a vă înmirezma atmosfera familială prin sacralizarea pelerinajului cotidian.

Majoritatea omiliilor, scrise de tinerii preoți din parohiile Vicariatului Silvaniei, oglindesc atât străduința acestora de a vesti Cuvântul, cât și nivelul actual al acestei arte a predicării.

Se poate procura de la Redacție sau de la librăria parohiei „Sfânta Treime” din Șimleu-Silvaniei. Prețul unui exemplar este de 25 lei (plus taxele poștale).

Redacția

Radio Maria

– O rază de lumină pentru sufletul tău -

Radio Maria este singurul post de radio catolic din România, radio ce promovează valorile, comunitățile și activitățile bisericii, bucurându-se de încrederea și simpatia autorităților ecleziale. Radio Maria este al dumneavoastră, al tuturor celor ce ascultați și susțineți acest minunat proiect al Sf. Fecioare.

Momentan putem fi auziți pe FM în Oradea (102,2 MHz), în județul Sălaj (92,5 MHz), la Baia Mare (95,4 MHz), la Blaj (94,4 MHz) și de asemenea oriunde în România și Europa pe Digi Satelit și oriunde în lume pe Internet, la adresa www.radiomaria.ro.

